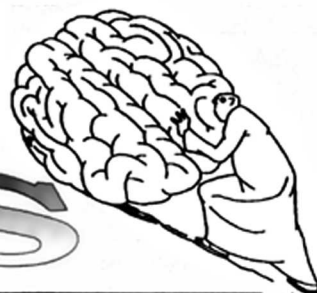

SISYFOS

Cílem Českého klubu skeptiků SISYFOS je šíření vědeckých poznatků a nezkreslených informací. Zkoumáme sporné jevy a vystupujeme proti pseudovědeckým názorům. Pomáháme chránit spotřebitele před nabídkou podvodných služeb, pomůcek a přístrojů. Podporujeme kritické myšlení a zdravou pochybovačnost. Naším členem se může stát každý, kdo dává přednost rozumu před vírou v zázraky.

SKEPTICI NADĚLILI SPRAVEDLIVĚ

KAMENY

Věra Nosková

Předávání Bludných balvanů, ceny za matení české veřejnosti, je už tradiční slavnost skeptické ironie, hravosti ale je i završením mapování, pro skeptiky poněkud odpudivé, esoterické scény a pavědeckých podvodů. Členové komitétu Bludný balvan si při přípravách a konečném hlasování někdy povzdechnou, že místo taškařice by se některými našimi laureáty měly zabývat úřady střežící zákonnost a ochranu spotřebitele. Drzost některých laureátů, jejich vynalézavost a zisky má totiž stoupající tendenci a zatím si na podvodníky nikdo nedošlápl, nezajímají policii ani zákonodárce.

Ale nepředbíhejme, slavnost teprve začíná. Je 20. dubna, půl šesté odpoledne a do naplněné posluchárny Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze kráčí vzosně kostýmovaní skeptici. Pedel, v civilu počítačový odborník Martin Bloch, Sisyfos, v civilu astrofyzik Jiří Grygar, grácie Olga Kracíková, v civilu vyučuje na Zemědělském institutu, Lenka Příbylová zase učí statistiku na Střední ekonomické škole a její dcerka, nejmladší grácie, je půvabnou studentkou. Radek Volhejn v roli osobního strážce Sisyfa je, převlečen do kapsáčů, konstruktér Výzkumného ústavu chemických procesů AV ČR. Jindy výřečný mladý muž, vandrák a skvělý hráč na foukací harmoniku tentokrát svědomitě a důstojně drží bobříka mlčení. Vědecko-technické zaměření členů komitétu narušuje s vrtkavou profesí novinářky a spisovatelky jen autorka článku a též divadelních skeptických skečů.

Jiří Grygar alias Sisyfos v začátku svého projevu oslovuje především odpůrce rácia: Vážení příznivci patafyziky, naši úhlavní nepřátelé, fyzici, vyhlásili letošní rok Rokem fyziky, jelikož právě před sto lety publikoval jejich guru Albert několik zcela pochybných prací, které zavedly fyziku XX. století na mělčinu a do bažiny, jak ve svých objevných studiích přesvědčivě prokázal nositel bronzového bludného balvanu Sisyfa za r. 1999 Arthur Bolstein (= Bolšoj Kameň).

Falešné zlato do správných dlaní

Tentokrát si na slavnostní předání přišel pro (zlatý) valoun jediný laureát, Eduard Boháč, výrobce odstiňovačů takzvaných geopatogenních zón. „Vyvinul“ jej v podobě alobalových fólií střídaných igelitem. Obhajoba jeho nominace začínala slovy: „V Mníšku pod Brdy žije, bezpečně odstíněn od rozumu, vědy a poctivých řemesel, výrobce odstiňovačů, stálice na esoterickém podnikatelském nebi, pan Eduard

Z OBSAHU

Skeptici nadělili kameny (V. Nosková)	...1
Komu slouží „veřejný anonym“?	...4
Uran, výplod dáblův (V. Barák)	...5
Dialog o životě ve vesmíru, recenze (J. Heřt)	...5
Výprava za poznáním (A. Slavíček)	...6
Druhý Skeptikon se vydařil (V. Nosková)	...7
Podivní nájemníci (Č. Zlatník)	...9
Kreacionismus v ČR (J. Heřt)	...12
Vimperští se nabíjejí s drůbeží (V. Nosková)	...13
Z druhého břehu	...14
Zprávy pro členy	...15

Boháč.“ Aby odstiňovač vypadal důvěryhodně, je vybaven přístrojkem o příkonu 2 W a jsou z něj vyvedeny dva slabé vodiče. Žárovčičky blikají, věc tedy vypadá vědecky a tudíž na ní musí něco být! Proč by jinak stála 3 tisíce korun?

Pan Kozák si odnesl svůj stříbrný valounek v náhradním termínu, navštívil přednášku pořádanou skeptiky o pár dní později a převzal s plachým úsměvem balvan přímo v „energetickém uzlu“ vědy, v budově AV ČR v Praze na Národní třídě. Pavel Kozák zaznamenává krásy české krajiny zaníceným oken esoterika. Všiml si především, že „kromě mléka, strdí a medoviny měla krajina českého vnitrozemí – místa se silnou a prospěšnou energií, která prosvětlovala domy Předkeltů, Keltů, Germánů a Slovanů...“ Nezajímají ho ovšem energie dnešní fyziky, ale „alternativní“ energie, které znali a cítili příslušníci starobyklých národů, a které současný, duchovně pokleslý člověk už nevnímá. Laureát napsal asi tucet knih, nejznámější vyšly v edici Tajemná místa. Dále publi-

Redaktor Práva Leoš Kyša objevil a nejdříve v novinách zveřejnil povedené pí-vodníky z firmy Safron.

koval desítky článků v tisku i rozmanité materiály na webu. Bronzový Bludný balvan si měl odnést Marek Janáč, autor projektu Prezidentské rukopisy. Pokoušel se totiž s grafoložkou Dagmar Steinhäuselovou předvádět na rozhlasových vlnách Radiožurnálu grafologii v praxi. Uvážíme-li, že stěží najdeme v českém prostředí osobnosti, o jejichž životě a povahových vlastnostech mají odborníci i veřejnost tolik podrobností jako právě o prezidentech republiky, tážeme se, k čemu vlastně k výčtu jejich povahových vlastností grafoložka jejich rukopisy vůbec potřebovala, tvrdili ve svém laudaciu skeptici. Také tento mladý, sympatický laureát se ke svému valounku nakonec dostal, dojel si pro něj 18. 6. na Skeptikon až do Kamenice nad Lipou. Z jeho vtipné děkovací řeči vyšlo najevo, že není vášnivým vyznavačem pochybného dušezpytu ani jiných esoterických teorií a praktik, ale jaksi se k tématu přichomýtl, což se novinářům občas stává (Bereme co je - musí k tomu s povzdechem poznamenat autorka reportáže, která má s tímto elementem bohaté zkušenosti, nejen ze své novinářské praxe).

Skupinový balvanisté

Zlatý balvan v kategorii skupin patří firmě AMIKUS s.r.o. a to „za zavedení a šíření kineziologické metody One Brain do diagnostiky a terapie stresů, výchovných problémů, nemocí a všemožných jiných obtíží české populace.“ Jednou z nejobskurnějších alternativních metod je kineziologie. Diagnostiku zajistí „svalový test“, prostřednictvím kterého léčitel komunikuje s mozkem pacienta a odstraňuje bloky. První povel: „Ruku předpažit!“, pak druhý: „A držet!“. Kineziolog - facilitátor přistoupí k pacientovi a „jemně“ mu tlačí paži dolů. Jednou rukou zkouší sílu deltového svalu, druhou mu položí na žaludek a pacient vši silou s vypoulenými očima vzdoruje. Vydržel? Výborně, žaludek je v pořádku. Metoda je komická, bláznivá, vycucaná z prstu a svými propagátory označována za vědeckou. Po pláštíkem vědy se obskurní kineziologové nabízejí školám, učitelům, vyhození dveřmi vracejí se oknem. Firma Safron, dostala stříbrný Bludný balvan. Je totiž držitelem české licence na výrobu pí-vody, a dokázala už do svého obchodu zapojit 57 prodejců pí-výrobců v pí-centrech po celé republice, a dokonce přiměla pí-vovar Litovel k vaření pí-piva. (Čepuje se již ve 23 hospodách - viz <http://www.pi-voda.cz/>.) Pí-voda dokáže báječné věci: upraví váhu nahoru či dolů, zvýší pohyblivost těla, upraví vylučování, zlepší hojení, prospívá při cukrovce a vysokém krevním tlaku. Podle ing. Hansmana má dokonce takové účinky, že když vodu pijí anorektičky - přibírají, aniž by jedly a zaléváním salátu pí-vodou, netřeba hnojit

a dokonce ho lze pěstovat i několik let na stejném místě. (Viz též kniha M. Hansman - V. Žert: „Voda pro zdravý životní styl“) A co je vůbec nejlepší: pí-voda zvyšuje energetický přenos kosmické a zemské energie přes lidský organismus. (Čímž by si pí-jáci mohli i do palivové nádrže výhodně načíst - aby se ta kosmická energie opravdu dobře využila.)

Jak tuto blahodárnou tekutinu získává? Vodu z vodovodu pod tlakem proženeme přístrojem LIFEENERGY, v němž je ukryto šest speciálních filtrů a hle - vyteče pí-voda. Působením pí-mezonů má pí-voda jinou strukturu než obyčejná voda - tvrdí hlavní pí-vodník z firmy Safron Ing. Miroslav Hansman. Zatímco v obyčejné vodě se prý molekuly shlukují do klastrů zhruba po šesti molekulách, v pí-vodě se molekuly shlukují do klastrů tvořených třemi molekulami a nejméně šedesát dní se tato nová struktura vody nezmění. Vědci však zlomyslně tvrdí, že v klastrech je desetkrát víc molekul vody než tvrdí pí-vodníci. Klastry mají kratičké trvání několik pikosekund. Pak se rozpadnou a ze všech molekul vody vznikají nové klastry. Pokud by měly jen tři molekuly vody, snížil by se bod varu pod 0 stupňů Celsia.

Bronzový Bludný balvan získal pořad České televize „Sama doma“. Redakce pořadu zvala loni pravidelně astroložku Olgu Krumlovskou k výkladům o horoskopech. Zvláště v adventním čase se snažila a přesvědčovala bezbranné dámy, které jsou doma samy, že dr. Petr Hofman léčí úspěšně pomocí prášků na pročištění, a jak se dá s pomocí čínské medicíny

Přehled laureátů Bl.b. za rok 2004

Komise pro udělování Bludných balvanů při Českém klubu skeptiků SISYFOS oznamuje, že za rok 2004 získávají

v kategorii jednotlivců

zlatý Bludný balvan

Eduard Boháč

za houževnaté odštiňování patogenních zón v zištné starosti o zdraví spoluobčanů

stříbrný Bludný balvan

Ing. Pavel Kozák

za rozsáhlé badání a osvětu odhalující vědě neznámé energie působící v české krajině

bronzový Bludný balvan

Marek Janáč

za nápaditou a přesvědčivou propagaci grafologie v rozhlasovém seriálu „Prezidentské rukopisy“

v kategorii družstev

zlatý Bludný balvan

firma AMIKUS s.r.o.

za zavedení a šíření kineziologické metody One Brain do diagnostiky a terapie stresů, výchovných problémů, nemocí a všemožných jiných obtíží české populace

stříbrný Bludný balvan

firma SAFFRON s.r.o.

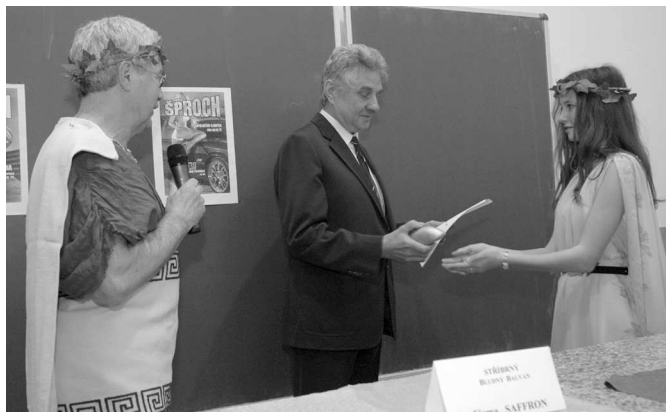
za šíření unikátní technologie přeměny obyčejné vody v zázračnou Pí-vodu

bronzový Bludný balvan

Česká televize, pořad „Sama doma“

za soustavnou propagaci astrologie a veškeré jurodivosti

určit pohlaví plodu podle hodiny a data narození ženy. Jistá paní Renata pak podávala vědecký výklad o vykládání z tarotových karet. Podle svého znamení se dámy, holky, ženské mohly zorientovat v tom, která barva, v kterém měsíci je barvou šťastnou a které se mají vyhnout. Jste-li váha, říkalo se jim, tak by fialová byla v březnu barvou smolnou. V důsledku toho, pánové-váhy, kdyby si vaše milá nebo manželka oblékla v březnu fialový plášť, zdrhněte a vraťte se nejdřív až v dubnu. A kdyby měla ještě prsten s ametystem, nevracejte se vůbec. Jenže ono to podle dr. Krumlovské není jen tak jednoduché, a proto milé dámy usilovně přemýšlejte jakým drahokamům z vaší šperkovnice máte dát přednost, a na které radši v tom

Jiří Grygar předává zlatý balvan panu Eduardovi Boháčovi za matení veřejnosti svými výrobky. Ostiňovače geopatogenních zón jsou k ničemu, nemají totiž co odstiňovat.

Tři grácie, tři střízlivé skeptičky - vzácný druh žen. Valí se Sisyfy balvany na horu rozumu, naší laureátům kamení...

Scénka Karla Mokřýše, který provádí odvážný experiment na kolegovi Pavlovi Jindrovi

kterém měsíci raději ani očkem nepohlédněte. A hlavně, nechte si poradit, který drahokam se hodí na sabat.

Obecenstvo se dobře bavilo nejen při vyjevení všech těchto skutečností, ale také při scénce skeptika Karla Mokřýše a Josefa Jindry. Akci završila burleska od Věry Noskové, aktovka z přítomných časů a novinářského prostředí Musí to být ekšn. Odhalovala chytlavost pokleslé žurnalistiky k esoterickým tématům a mágům. S elánem a profesionálně ji zahrály dvě mladé herečky, Monika Řezníčková a Marcela Máchová a pánové David Gottlich a Pavel Horák, jinak též kolegové z kapely Timudej. Tito všestranně nadaní mladíci a mladé dámy hru nejen zahráli, ale postarali se o kostýmy, rekvizity, choreografii, výtvarné doplňky a složení a realizaci doprovodné hudby při završujícím „záhrobním tanci“.

Po závěrečném potlesku se aktéři Bludných balvanů a jejich hosté přesunuli do líbezného podkroví Přírodovědecké fakulty UK ve Viničné 5 kde odpočívali a bavili se u sklenky vína. Došlo i na písně a tanec, neboť skeptici jsou lidé navzdory všemu veselí, což jejich vážní, duchovněm unešení oponenti vůbec netuší.

Více na www.sisyfos.cz, včetně fotografií a skečů z letošního i minulého roku.

Podnikatel: Trpíte stresem, bolestma hlavy, pocením nohou, studenejma rukama, únavou, špatně spíte, špatně jíte, klouby v čudu, vysokej cukr, máte deprese, žlučník, leviny? To jsem si moh' myslet. Takže to chce odstiňovat, stínit a znovu odstiňovat. Protože všechny tyhle potíže mají na svědomí geopatogenní zóny.

Léčitelka Pojdte sem ke světlu – ukažte se mi. Tááák... Ted' to vidim, to je jen prasklá žilka pod čelem. Ale kosti jsou špatný. A žaludek. Levá ledvina prakticky nefunguje. Pravý játro taky nic moc. Duhovka holt všechno prozradí.

KOMU SLOUŽÍ „VEŘEJNÝ ANONYM“?

Čeněk Zlatník

Čtenáře s přístupem na web může zaujmout „takřka skeptická“ diskuse iniciovaná děkovnou řečí našeho známého matematika a popularizátora vědy prof. RNDr. Petra Vopěnky, DrSc. (dále PV) při loňském převzetí Ceny Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97. Jeho vystoupení bylo publikováno pod názvem „Veřejný anonym“ (Vesmír, 83, 589, 2004/10), načež vyvolalo půl roku trvající polemiku. Téměř dvacet příspěvků nalezne čtenář v nezkrácené podobě na adrese <http://www.vesmir.cz> v rubrice „Diskuse“.

Ve své děkovné řeči PV varuje před duchovní totalitou řízenou snad v celosvětovém měřítku tzv. „veřejným anonymem“ - personifikovanou společenskou silou směřující k homogenizaci jednání a myšlení lidí. Veřejný anonym není nikdo určitý, je to prostě jen „ono se“. V totalitní společnosti prý vystupuje z anonymity, kdežto v demokracii má působit skrytě. PV vyzývá k boji proti tomuto nepříteli.

Vopěnkův veřejný anonym má být zvláště nebezpečný ve vědě, kde „jeho přirozenými pěstounkami jsou různé vědecké učené společnosti a jeho ideologií racionální kognitivní myšlení, fakta, experimenty a měření jakožto jediné zdroje pokroku vědy a vůbec lidstva“. Podle PV veřejný anonym rovněž ovlivňuje vědce v tom směru, že nejsou ochotni vyrovnat se s marxismem: „Ačkoli každý vědec je hotov rozcupovat na kousky kteréhokoli astrologa, alchymistu či kartářku, v případě marxismu si vědci počínají velice zdrženlivě... Neochota vědců vážně se zabývat marxismem je patrně vyvolána podvědomou obavou, že tragické selhání této teorie se ve své podstatě dotýká celé vědy; rozumí se vědy jakožto celospolečenského fenoménu.“

Nelze se zbavit dojmu, že PV myslil také na náš SISYFOS, když řekl: „Veřejný anonym působící ve vědě vyžaduje od každého vědce, aby s bohorovným odstupem ignoroval všechny takzvané pseudovědy a pavědy. Tím se ale věda ochuzuje o řadu nesmírně cenných podnětů.“ S těmi „nesmírně cennými podněty“ víme své. Dále, veřejný anonym prý hlásá to, co lidé chtějí slyšet. Hlásáme snad v naší společnosti to, co lidé chtějí slyšet? Nikoli, je tomu naopak, a máme s tím nesnáze. Na první pohled je patrný nesoulad jeho argumentace s naší běžnou zkušeností. Pokud měl PV opravdu na mysli SISYFOS, pak se mýlil.

S podrobnějšími výborně napsanými kritikami článku PV vystoupili prof. Václav Hořejší (Vesmír 83, 606, 2004/11) a prof. Rudolf Zahradník (Vesmír 84, 51, 2005/1). Oba si stěžují na nejasnosti ve Vopěnkovy stati. Hořejší se podivuje nad vstřícností k homeopatii, astrologii a numerologii a míní, že Vopěnka by mohl kandidovat na Bludný balvan. Poznámám, že v případě „úspěchu“ by šlo o čtvrtý případ renomovaného vědce ozdobeného touto cenou.

Také prof. Zahradník je ve svém hodnocení skeptický, nicméně ponechává trošku naděje: „Mám pocit, že děkovná řeč PV nepřinesla nic pro vědu, nic pro pavědy a pověry, nic pro významenaného a nic pro časopis, v němž se objevila. Přesto představuje příslib, že vrátí-li se PV k tomuto tématu a bude-li hovořit bez zavádějících oklik a s méně nadsázkami a otevřeně, dozvíme se něco zajímavého.“

Na vystoupení Petra Vopěnky rovněž kriticky reagoval RNDr. Jiří Grygar v rozhlasovém rozhovoru pro BBC dne 25.4.2005, který je možno nalézt na následující adrese:

http://www.bbc.co.uk/czech/interview/story/2005/04/050422_grygar.shtml

Moderátor V. Moravec tu vzpomenu na Vopěnkovo vystoupení, a tázal se, jak je to s neschopností vědců vyrovnat se s marxismem. Grygar odpověděl, že marxismus se stal postupně iracionální ideologií, která se vehementně vydávala za vědu, ale opírala se o vědecké poznatky překonané, sto let staré. Vědečtí pracovníci marxismus jako vědu nepřijímali, když viděli, že neužívá vědeckou metodu, že je vlastně pavědou. Myšlenka, že selhání marxismu by mohlo ohrozit vědu, je podle Grygara mimo jakýkoliv rozumový argument.

Vraťme se k Vesmíru. Zkušenějšího skeptika nepřekvapí, že většina diskusních příspěvků hodnotila vystoupení PV vstřícně, kdežto racionální kritika profesorů Hořejšího a Zahradníka se většinou nezamlouvala. Bohužel šlo zpravidla o volně formulovaná mínění bez věcné opory, s nimiž takřka nelze diskutovat.

Kupříkladu rozsáhlý příspěvek prof. Zdeňka Neubauera „kořen – květ – plod“ podporuje Vopěnkovu nedůvěru k „učeným společností“ jakýmsi mystickým, strašidelným příměrem: „V nedozírném záhorizontí příšery nečekají, nýbrž číhají na příležitost povstat. Mohou i nemusí; leč jednou vylákány – vyvolány k existenci – musí být uznány a nadále náležitě ošetřovány – uspokojeny. Nestačí z opatrnosti nořit hlavu do písku: opatrnosti nikdy nezbyvá. Proto nás „učené společnosti“ vedou v patrnosti, a k okrajovým jevům na obzoru a k novým horizontům nám stěžují přístup. Víme však nyní, že dlí a bdí na ztracených vartách“.

Ivan Havel v úvodníku „Strach z neznámých krajín“ (Vesmír 84, 3, 2005/1) píše, že Vopěnka patrně hodlal nasměrovat naši pozornost k čemusi závažnějšímu a svými formulacemi hlavně chtěl „vyrušit učené skeptiky z jejich sebejistého klidu“. Druhé se mu prý podařilo, kdežto to první dosud ne.

Budiž, ale co závažného tedy chtěl PV veřejnosti sdělit, které neznámé krajiny nám chtěl odhalit? To zřejmě ví jenom on sám, ale zatím to odmítá nám méně chápavým srozumitelně vyložit. V závěrečném diskusním příspěvku „Zásady duševní hygieny“ píše:

„Písemnými projevy obou učenců, Václava Hořejšího a Rudolfa Zahradníka, se nebudu zabývat, neboť ani oni se většinou nezabývali tím, co jsem řekl, ale tím, co si přáli, abych řekl, a když jsem to neřekl, tak si počínali tak, jako bych to řekl. Zásady duševní hygieny mi tak nedovolují zapojit se do polemiky zaplevelené téměř všemi unfair figurami polemické exhibice ze seznamu, který uveřejnil Karel Čapek v Přítomnosti 1925. Nicméně jsem ochoten obhajovat své názory v čestně vedené diskusi, a to třeba i veřejně.“

PV následně přikládá text Čapkovy statě „Dvanáctero figur zápasu předem čili Příručka písemné polemiky“. Škoda, že nesděljuje konkrétně, kde a kterých Čapkem zmíněných unfair prostředků kritici užili.

Věřme ochotě Petra Vopěnky čestně veřejně diskutovat. Aby taková diskuse dospěla k něčemu pozitivnímu, musila by se dobře připravit, zejména by se měl omezit její předmět i okruh diskutujících.

Zatím tedy zůstává na samotném čtenáři, aby si vše na webu vyhledal, přečetl, domyslel, a aby sám posoudil, zda Vopěnkův (původně Heideggerův) „veřejný anonym“ opravdu ve vědě destruktivně působí, a pokud ano, tak na čí straně.

URAN, VÝPLOD ĎÁBLŮV

Vilém Barák

Vrchní soud v Olomouci 29.března 2005 potvrdil rozsudek Krajského soudu v Brně a poslal definitivně do vězení na deset a osm let dva slovenské občany, Juraje Vagašského a Petera Moravčíka. Tresty dostali za to, že předloni v listopadu chtěli v Brně prodat za šest set tisíc dolarů necelé 3 kilogramy uranu, což soudy považovaly za nedovolenou výrobu a držení radioaktivního materiálu a jedů. Při projednávání kauzy v Brně profesor Jiří Patočka z katedry toxikologie bývalé Vojenské lékařské fakulty z Hradce Králové uvedl, že uran je toxický, ve formě, v jaké byl zadržen nemohl sice nikoho otrávit, ale v laboratoři bylo snadné z něj udělat látku, která by ohrozila zdraví lidí. Na místě je spíše otázka, z čeho v laboratoři nelze vyrobit jed nebo výbušninu. Dále řekl: „Mohl by být využitý i k výrobě nebezpečné munice s uranovou střelou. Mechanický účinek střely se zvýší a kovový prášek se ve vzduchu vznítí a je jedovatý.“ Státní zástupkyně Eva Žďárská s odvoláním na znalce před stejným soudem tvrdila, že: „Látka mohla sloužit pro výrobu munice nebo jaderné střely (*co tím asi myslela?*). Podobný materiál byl použit jako základ zbraně v Perském zálivu nebo na území bývalé Jugoslávie“. Oba soudy na základě této argumentace učinily závěr, že prodávaný uran byl nebezpečný radioaktivní materiál a jed, a podle toho stanovily trest.

Uvedená argumentace má charakter obvinění z uhranutí a rozsudek nad Vagašským a Moravčíkem nelze vysvětlit jinak, než jako důsledek radiofobie potlačující racionální myšlení. Na základě pověr o rituálních vraždách byl v roce 1899 odsouzen žid L. Hilsner a jakoby se situace v nové, i když mírnější formě opakovala. Není potom divu, když učitelky po nahlédnutí do mlžné komory, která jenom zviditelňuje dráhy částic pocházejících z přírodního pozadí, propadají strachu z ozáření a odhánějí děti pryč nebo když padají podobné rozsudky.

Uran je kujný, tažný, velice těžký kov s podobnými toxickými vlastnostmi jako olovo, molybden, wolfram, chróm nebo kadmium používané například v bateriích. Jeho nijak vzácné rozšíření na Zemi lze přirovnat k cínu a zinku. V přírodě se vyskytuje ve formě „směsi“ izotopů označovaných jako U238 (99,276%), U234 (0,004%) a U235 (0,72 %), přičemž všechny mají nízkou radioaktivitu. U izotopu U235 dochází za velice specifických podmínek k štěpení doprovázeného vznikem tepla. Jaderné elektrárny používají uran s obsahem do 5 procent

izotopu U235, přičemž tato koncentrace vylučuje řetězovou reakci ve formě výbuchu (kteroužto věcí, ekologisté s oblibou děsí veřejnost) i zneužití paliva k výrobě tzv. atomové bomby. Nutno zdůraznit, že obohacování uranu k civilním i vojenským účelům představuje jeden z nejsložitějších technologických procesů a zvládá jej pouze několik států světa. Policí zabavený uran byl však pouhý přírodní kov, který bych si po zabalení do igelitové tašky; to kvůli ušpinění ložního prádla a vzniku oxidů jedovatých podobně jako u oliva; dal klidně pod polštář. Záření, které vydávají tři kilogramy obyčejného uranu, nelze totiž odlišit od záření přicházejícího z okolního prostředí, Slunce, kosmického prostoru či hornin.

Z hlediska mechanických vlastností představuje uran výborný materiál pro průbojně střely a kupodivu i pro konstrukci vrstveného pancíře. Uran má vysokou specifickou hmotnost (poměr váhy k objemu), dvojnásobnou oproti železu, jedenapůlkrát větší než olovo a zároveň vyniká soudržností za vysokého tlaku i teploty, které doprovázející dopad každého projektilu na cíl. Právě z důvodu lepší průbojnosti se kulky vyrábějí z oliva, nikoliv ze železa a uran je prostě ještě lepší. Pro tyto vlastnosti se využívá u šípových, přesněji podkaliberních střel (průměr střely je menší než průměr-kalibr hlavně, z které je vystřelena) probíjejících překážku nikoliv výbuchem, ale pouze kinetickou energií. Po průniku projektilu za pancíř se tlakem a třením rozžhavené částice uranu vznítí, což zvyšuje ničivý účinek uvnitř obrněného prostoru.

K dosažení těchto efektů se však střela musí pohybovat rychlostí zvuku a k tomu je zapotřebí kanón.

Tři kilogramy přírodního uranu, o které v kauze Vagašský, Moravčík běží, nebyl žádný radioaktivní materiál ani nebezpečný jed a v domácí dílně „na koleně“ z něj munici či nějakou bájnou jadernou střelou, nikdo nemohl sestavit. Rozsudek nelze vysvětlit jinak, než jako důsledek radiofobie potlačující racionální myšlení. Ve vědou požehnaném 21.století jsou stroje, přístroje, materiály, přírodní prvky, vše co jenom zdánlivě souvisí s jadernou energetikou, štěpením atomů nebo radioaktivitou, předmětem veřejné klatby, předsudků a pověr. V souladu se závěry soudů v případě Vagašský, Moravčík by mělo být trestné i vlastnictví obyčejné hlíny. Vždyť obsahuje železo i zárodky tetanu či sněti a šlo by z ní vyrobit kulomet nebo bakteriologickou zbraň.

RECENZE KNIHY TRIALOG O ŽIVOTĚ VE VESMÍRU

Jiří Heřt

Je jen málo knih, které mne v poslední době zaujaly tak jako dílo tří autorů, Stanislavy Ramešové, Martina Grüna a Jiřího Grygara „Trialog o životě ve vesmíru“ (nakl. Eminent, 2001, 206 stran), o životě možném, předpokládaném, ale úplně neznámém, který nás možná vůbec nemusí zajímat, ale se kterým se třeba jednou lidé setkají nebo dokonce střetnou. Zdálo by se, že o takovém tématu lze jen spekulovat nebo snít. Vážně o něm uvažovat nám může připadat neracionální až absurdní, a snad i proto jsme se na našich večerech jen s úsměvem podivovali fantaziím ufologů nebo Daenikenů a Součků o mimozemšťanech a jejich návštěvách na Zemi, odhalovali jsme pitvu mimozemšťana z Roswellu jako filmový trik nebo odměňovali

Bludným Balvanem naše kontakty s Plejádany. Trialog nám ale ukazuje, že jde o téma vážné a daleko širší, o kterém lze diskutovat racionálně na vysoké odborné úrovni. Ke zjištění, jak je tomu ve skutečnosti, diskuse samozřejmě vést nemůže, ale co je možné a pravděpodobné, co a jak lze zjistit, a jak intenzivně se o to astronomové snaží, to nám autoři podávají odborně náročnou formou, srozumitelným a kultivovaným jazykem a při tom velice zajímavým způsobem, kdy si tři autoři, R, M a J, předávají v rychlém sledu slovo. První z nich, S. Ramešová, shromáždila a v knize představuje barvitě, neuvěřitelně široké spektrum faktů a vedle nich často protichůdných názorů, spekulací a fantazií jak špičkových světových

autorit tak i nejrůznějších pseudovědců a mystifikátorů. Další dva autoři, naši přední astronomové a zkušení diskutéři její výklady zpřesňují, doplňují a skepticky korigují.

Po úvodní kapitole, která ukazuje, jak diametrálně se ve svých názorech liší vědecká obec, se čtenář dozví o tom, zda a jak by jinde ve Vesmíru mohl vzniknout život, zda mohl být jeho vznik zakódován do zákonů vesmíru při jeho vzniku nebo naopak vznikl nějakou neuvěřitelnou shodou okolností nebo dokonce jen jednou právě na naší Zemi. Autoři dále na podkladě znalostí o fyzikálně-chemických podmínkách ve vesmíru uvažují o tom, jaká je pravděpodobnost existence života v naší sluneční soustavě, v naší galaxii a dále ve vesmíru a jak se vlastně může život vesmírem šířit. Spekuluji i o tom, jak by mohl život jinde vypadat a zda se mohl vyvinut do inteligentních forem, jak hypotetičtí mimozemšťané asi vypadají a jak rozvinutá může být jejich civilizace. Rozsáhlá kapitola je věnována demonstraci toho, co vše jsme už udělali pro hledání života ve vesmíru, jak intenzivně a jakými způsoby pátráme po signálech z Vesmíru a jaké signály vysíláme do Vesmíru my. V Trialogu najdeme i analýzu řady záhadných vesmírných fenoménů, např. záblesků gama záření, o kterých někteří předpokládali, že by mohly být známkou existence vyspělé civilizace. Široce se autoři zabývají možností života na Marsu, nálezem meteoritů s podezřelými (biologickými?) strukturami a také „nálezy“ nevědeckými, kanály i slavnou „tvář“. Vysvětlují také zdánlivě podivné problémy a katastrofy družic. Jednoznačně polemizují s pseudovědeckými názory a „stopami“ přítomnosti mimozemšťanů na Zemi, a jasně vyvracejí i představy o vlivu mimozemšťanů na kulturu Sumerů nebo o Zemi jako pokusné laboratoři pro mimozemšťany. Nechybí ani úvaha o možné hrozbě se strany mimozemských civilizací a o tom, jak bychom měli reagovat. Autoři se rozumně omezili na pohled vědecký a na vyvracení názorů pseudovědeckých, zatímco pohled náboženský ponechávají stranou. Vedle

vlastního tématu ohromí čtenáře i rozsah znalostí, které jsme ve 20. století nabyli o vesmíru díky astronomům a družicovým technologiím.

Šíře tématu a rozdílná povaha problémů samozřejmě neumožnila, aby měly všechny kapitoly, přes jednotnou formu, stejný charakter. Některé z nich jsou především informativní, populárně vědeckého charakteru, jiné nutně jen spekulativní a některé konečně typicky skeptické, vyrovnávající se s četnými bludy a fantaziemi, ke kterým téma života ve Vesmíru přímo vybízí a literatura oplývá. V těchto skeptických kapitolách, které jsou skutečným trialogem a ne jen triem, vystupuje S. Ramešová jako „advocatus diaboli“ nebo snad jako Simplicius ve slavném Galileově trialogu.

Ke každé recenzi samozřejmě patří nejen obdiv k píli, znalostem a umění autorů a kvalitám knihy, ale i poznámky kritické. Zde se jen těžko hledají. Závažná je jen jedna: v knize chybí obsah, takže zvědavý a koupěchtivý čtenář musí prolistovat celou knihu než pozná, v jaké šíři se autoři s tématem knihy vyrovnávají. Chybí i širší předmluva, ve které by třeba S. Ramešová mohla přiznat, že si na Simplicissima jen hraje, protože neznalý čtenář by mohl získat dojem, že autorka s názory fantastů sympatizuje nebo dokonce souhlasí. I motto „audiatur et altera pars“ je trochu matoucí, protože není jasné, kdo je první a kdo druhá strana. Záhadou je i poslední věta anotace na zadní straně obálky. Proč se divit, že se autoři „vyslovují k těmto a desítkám dalších otázek a problémů s neobvyklou otevřeností, která možná překvapí...“? Otevřenost je přece naprostou samozřejmostí jak ve vědě, tak i v populárně vědecké literatuře. Většina těchto drobných závad však jde na vrub nakladatelství Eminent, ne autorů. Nakonec zbývá jen omluvit se autorům i našim čtenářům, že na tuto skvělou knihu upozorňujeme teprve dnes, a knihu doporučit všem hloubavým skeptikům.

VÝPRAVA ZA POZNÁNÍM

Andrej Slavíček

Pestrý podbízivý plakát zve na Festival smyslů v sousední čtvrti. Dumám o sobotním programu. S potomky. Musí to být aspoň trochu zábavné. Něco, co časově vyhovuje, zaujme, snad i poučí, respektive dá se využít pro poučení. Prostě, aby to za něco stálo a nic nestálo. Je jaro, teplo, sluníčko. Máme kola, půl dne času, v lehce dosažitelné vzdálenosti se koná Festival smyslů. Program je vymyšlen. Dopředu si sice myslím, že Festival smyslů bude přehlídkou nesmyslů, ale jeho návštěva by mohla být zábavná i poučná.

Jako každý otec bych chtěl předat svým dětem postoje a názory, které se mně jeví jako správné. Zvláště tehdy, jedná-li se o záležitost s kontroverzním nábojem. Cítím, že mám povinnost pomoci ukovat dětem brnění, které je v budoucnu ochrání před útoky nabídek placených nesmyslných aktivit, údajně nutných pro zachování duševní pohody a tělesného zdraví, zabrání jim v používání lžikosmetiky, finančně vyčerpávajících pseudofarmak, vybaví je nedůvěrou ke komerční ezoterice. Sám sebe se ptám, proč vlastně chci aktivně zasahovat do utváření postoje svých potomků? Pohodlnější by bylo nechat je, aby se „rozhodli sami, kde je pravda“, jak se často populárně a alibisticky říká. Mám důvod. Je jím zloba. Zlost a vztek, že jméno nepřátelské zbraně je STRACH! Strach odvozující své bytí od neznalosti.

Výzbrojí mých dětí proti strachu, jejich pevností a obranou

proti útokům nejistoty má být poznání. A tak tedy vzhůru za poznáním do jámy lvové, mezi obchodníky se strachem a nejistotou, mezi šamany, vědmy, kouzelníky, kteří s tak legrační neobratností skrývají své upachtěné komerční zájmy za závoji pestrých plků.

Pozor, je třeba postupovat takticky. Nejspíše posměšky, mentorování, vlezlá ironie, apodiktická tvrzení vedou k vnitřnímu odmítnutí. Prvoplánově odmítavě se nesmím před dětmi ke slavnosti i celé problematice vyjadřovat. Syn i dcera musí dospět ke „svému vlastnímu“ poznání. Jenom poznání „sám ze sebe“ a ne „z vnějšku“ má trvalou platnost a hodnotu pevnosti ducha. Jsem ale přesvědčen, že bude stačit nabídnout úvahovou alternativu, dotázat se tu a tam na podklad výchozích tvrzení, upozornit případně na zřejmé rozpory, poukázat na obchodní dryáčnictví. Pojmeme tedy výlet pozitivně, jako sportovní vyjížďku na kole spojenou se zajímavostí a zábavou. Po půlhodince se dostáváme ke sportovnímu areálu. Jedna z velkých tenisových hal je přetvořena na veletržní prostor. Okolo 30 vystavovatelů nabízí své služby na jednotlivých stanovištích, dále je v hale pro různé prezentace a doprovodné akce vybudováno jakési jeviště a stan típí.

Nepřekvapuje příjemná atmosféra, v níž probíhá veškeré dění. Návštěvníky je nutno dobře naladit. Uvěřit dojmům, které má být navozen, totiž, že se ve všem všude jedná o čistou dobrotu

ducha a altruismus, by však bylo omylem.

Festival smyslů je ve skutečnosti obratně zinscenovaný, čistě komerční podnik, osvědčený a vyzkoušený v pořadí již třetím ročníkem konání. Do přípravy jsou zapojeny profesionálně pro tvorbu webové prezentace, k dispozici jsou s předstihem tiskové materiály, prováděn je cílený mailing. Svě výkony si PR-agentury pochopitelně nechají honorovat, platby se musí někde vrátit.

Nabízené zboží a služby na Festivalu smyslů sahají od evropsky civilního chutného biopečiva přes pro děti atraktivního skákání po kamenech (aktivita je ovšem v kouzelnickém provedení zamýšlena jinak a nazývá se pak kamenná spirála), vyřezávání z mastku (minerál, základ pudru, zvaný též talek, jak vědí křížovkáři, v doslovném překladu z němčiny kouzelně špekový kámen) k dalším pochopitelným záležitostem, jako jsou například různé masáže, byť třeba obzvláště nasazením skutečně výrazně zvucících kovových mis z Indie, dietetické rady a cvičení typu jogy.

U dalších stanovišť vstupujeme na stále tenčí led. Amatérská psychoterapie a samovyvinuté poradenství pro obtížné životní situace přechází při zahušťování exotickou a orientální hatmatilkou ve věštění a dál a dál až v tradiční nadpozemský blábol. S obzvláštní urputností jsou trápeny pojmy z fyziky – energie, rovnováha, záření, síla. Velmi oblíbený je magnetismus. V ezoterickém pojetí nabývají tyto veličiny hodnoty a smyslu teprve ve spojení s duší, city a pocity. Z barev převládá červená, hoří svíčky. Těm, jimž je cizí technika a tudíž je fascinuje, je určeno spojení pestré dekorace s komputerem. Základní nutností je, aby mámený ničemu jasně nerozuměl, nic nebylo měřitelné klasickými profánními metodami.

Definitivním cílem všeho úsilí je vypumpovat z publika peníze. Avšak lidé lpějí na penězích s neuvěřitelnou urputností. Jejich vnitřní odpor proti vydání peněz je nutno zlomit mocnými podněty. A zde je hlavním a osvědčeným páčidlem strach. Stát a instituce při finančním ždímání neplatičů hrozí sankcemi, policií, exekutorem. Soukromník, šaman, prorok, kouzelník, čaroděj, guru, nemá takové donucovací prostředky k dispozici. Musí se spolehnout na strach člověka z nemoci, osamělosti, bídy. Touhu po lepším není nutno implementovat, je v každém přítomna sama od sebe.

V letáčích prakticky všech stánků, lhosejnost jaká služba, produkt či školení je nabízeno, se opakuje stále stejné schéma. Na jedné straně stojí pojmy s negativním nábojem – stres, starost, zoufalství, obava, deprese, bolest, charakterizují-

cí stav před uplatněním nabízeného produktu, na druhé straně sugerují pozitivně znějící pojmy situaci jedince po ošetření – zdraví, výkonnost, radost, štěstí.

Ale pozor. Nelze zpochybnit, že slibovaná proměna často skutečně funguje. Kdo uvěří a silně chce, dostane se za své peníze opravdu do subjektivně šťastného rozpoložení. Otázkou zůstává, na jak dlouho, jaký je skutečný stav a situace obšťastněného.

Objektivním faktem je přesun velmi zajímavých finančních částek směrem z jeho kapsy pryč. Je třeba uvážit, že taková krátká analýza čakry člověka obohatí patnáctiminutovým poslechem fantasmagorických vět a současně ochudí o 15 €. Intenzivní krátká porada ve věci vaší porodní kvality (?) stojí jak vidno 20 €, viz foto. Zde se nicméně jedná o opravdu zvlášť příznivou veletržní nabídku. Ceny kompletních seminářů, přednášek, technik mentálního rozvolnění, emocionálního zušlechťení, magnetického rozpaření, holistického pulzování, proměření bioenergie vlasů a rituální krystalizace nehtů se raději nechtějte dozvědět.

Kacířsky přemýšlím před synem a dcerou nahlas, že za 450 či 600 Kč bychom například mohli poslouchat dvouhodinovou operu v Národním divadle v Praze. Snad chápou, co bych si přál, aby dnes i v budoucnu volili. Na kolech procházejme za banální vidinou oběda.

Zažito ve Vídni v květnu 2005

Tajemná světýlka, příslib dodání vitality, meditování a přemrštěné ceny. (foto autor)

DRUHÝ SKEPTIKON SE VYDAŘIL

Věra Nosková

Druhé celostátní setkání ČKS Sisyfos zvané Skeptikon nebyla od počátku akce samozřejmá. Organizátoři dokonce zvažovali, má-li smysl setkání, na které zřejmě opět přijede ze 350 členů něco kolem dvou desítek účastníků. Jenže Sisyfos letos slaví deset let své existence, proč tedy zrovna při kulatém výročí podléhat přílišné skepsi? A pak, dalo se očekávat, že stejně jako loni setkání přiláká několik dalších skeptiků toužících po aktivitě. Nic Sisyfos tolik nepotřebuje jako právě energické skeptiky s nápady a chutí do práce. Z loňských návštěvníků Skeptikonu se nakonec tři stali členy předsednictva.

Organizace Skeptikonu se ujal právě loňský „úlovek“, šikovný, mladý, organizačně schopný Miroslav Najman. I když účastníků bylo jen 24, práce kolem setkání měl dost. Největší obavy

provázely plánovaný cyklus přednášek. Přijde na ně dost lidí? Obava byla na místě po zkušenostech z loňské Sázavy, kde navzdory tomu, že tam také přednášel Jiří Grygar - naše hvězda první svítivosti, kterého si všude jinde přicházejí poslechnout davy lidí, „přilákal“ v městečku sklenářů jen 12 návštěvníků. A to pro ně ještě naši mladí herci zahráli skeč, který slavil úspěch na loňských Bludných balvanech – Cestovku Inkarnu. Tolik energie, příprav a umu a takový nezájem...

Rovnou prozradím, že v Kamenici nad Lipou se skeptici setkali s mnohem větší vstřícností.

V pátek 17. června jsme se sjeli do hotelu U lípy, který nám udělal skvělou cenu (150,- korun za osobu a den). Páteční večer padl na seznamování účastníků a promítnutí videozáznamu z letošních Bludných balvanů. V sobotu dopoledne

Miroslav Najman je skvělý organizátor

si účastníci zevrubně prohlédli zámek i s přilehlým anglickým parkem. A pak už napětí mírně stoupalo. Přejde na přednášky dost lidí? Dopadlo to dobře. Přišlo jich tolik, že se nedostávalo židlí. Zasluhu lze přičíst akterovi celé akce, správci zámku PhDr. Janu Novotnému, který uspořádání Skeptikonu v Kamenici navrhl, a zorganizoval v součinnosti s Mirkem Najmanem vše potřebné, hlavně ale včas rozšířil informaci o přednáškovém odpoledni. Přišli nejen místní, ale několik návštěvníků přijelo i z okolních měst.

O čem se přednášelo?

Přednáškové odpoledne v obřadní síni zámku zahájil s přednáškou pod názvem Věčně zelené UFO Jiří Grygar. Poté předal bronzový Bludný balvánek Marku Janáčovi z Českého rozhlasu (více v reportáži o předávání Bludných balvanů). Věra Nosková se snažila odpovědět na svou řečnickou otázku Co umějí léčitelé? V diskusi se pak musela utkat s jejich obhájci. Miroslav Najman vysvětloval, že strašení mobily nemá reálný základ v přednášce Škodí mozku mobily? Mar-

tin Bloch, který vtipně a s espretem akci moderoval vnesl do cyklu trochu technické hravosti a provokoval představitost povídáním o vícerozměrném prostoru. Předvedl dokonce vlastní rukou sestavenou čtyřrozměrnou krychli. Celý soubor přednášek měl název: Záhady, šarlatáni a věda.

Přikradl se večer, ale bylo pořád o čem diskutovat, techničtí nadšenci diskutovali v malých kroužcích, přesvědčovali se o svých představách a pravdách, kreslili si na papír co nešlo vyjádřit slovy. Autorku tohoto článku zase přesvědčoval mladý muž se svou přítelkyní, abychom společně vytvořili skupinu, která bude testovat metody léčitelů a zveřejňovat výsledky tohoto průzkumu na internetu.

Dlouhý den vyústil do příjemného večera v přírodě za městem. Seděli jsme kolem dlouhého stolu před rekreační restaurací u přírodního koupaliště s ochotnou a rychlou obsluhou, povídali si a užívali letního večera pod tmavnoucí oblohou. Nakonec vzplála skeptická vatra a v družném chumlu jsme si opékali vuřty. Městečko tu noc odmítalo spát. Na náměstí kolem půlnoci probíhala soutěž hasičů za dunění diskotékové muziky. Hasiči litali s hadicemi a mladí kolem nich randili, v hotelu se natrásaly břišní tanečnice, které si sobě pro radost navzájem předváděly, co se naučily na kurzu, který absolvovaly na travnatém dvoře hotelu právě ve dnech našeho pobytu. Víkend byl sice chladnější než je v létě běžné, ale slunečný. Rozjžděli jsme se s přesvědčením, že není důvod, proč by kvalita Skeptikonů neměla i nadále stoupat. Měli bychom se mezi sebou poznávat, radit, pěstovat spolkový život. Naše přednášky jsou přijímány se zájmem. Jen když se něco děje, objevují se nové šance, nápady a vznikají také nové, přátelské vztahy. Ať tedy žije příští Skeptikon, ať už bude kdekoliv.

Skeptikon skončil u nočního ohně. Kde bude příští rok? Přijedou další noví účastníci?

JAKUB HRON - VIRTUÁLNÍ PATRON SKEPTIKONU 2005

Martin Bloch

Letošní Skeptikon v Kamenici nad Lipou se vydařil. Už proto, že Kamenice uchovávající v zámeckém parku 700 let starou lípu je opravdu milé městečko - navíc ozvláštňně poněkud potrhlou pověstí o slovném Jakubu Hronovi - Metánovském (1840-1921). Nedaleko odtud leží obce Metánov a Častrov - rodiště i místo posledního odpočinku tohoto gymnaziálního profesora, jenž proslul jako rozkošatělý podivín a to nejen rámci své aprobace matematika-fyzika, ale i jako vynálezce, lingvista-reformátor, student-senior lékařství a práv, filozof,

mravokárce, básník a úporný vlastenec.

Jakub Hron na dobové fotografii (v té chvíli asi třicetiletý) připomíná zjevem Julese Verna - oba s optimismem hleděli vstříc budoucnosti, v níž zajisté zvítězí věda, rozum a slušnost, že ano? K tomu též prof. Hron nasařil své síly - vynalezl a patentoval

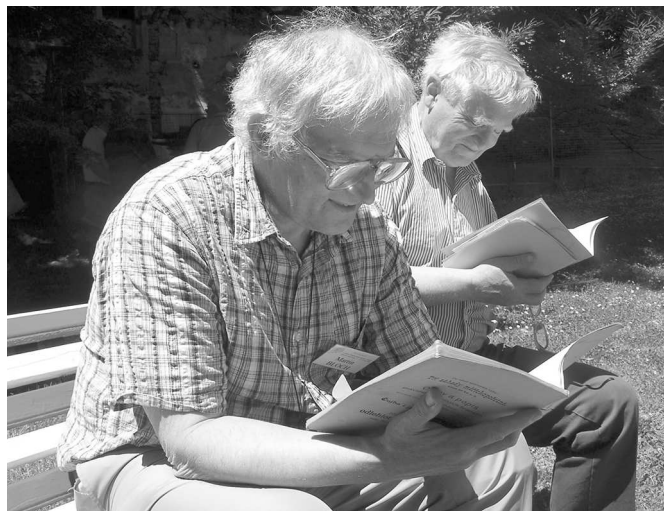

např. „buňát nekotitelný“ čili stabilní kalamář udržující stálou hladinu inkoustu. Skládal se ze dvou pravidelných dvanáctistěnnů – a vystavoval ho už na výstavě r. 1891. Buňát vypadal velmi hranatě - zdalipak to nebyl jakýsi prvotní impuls kubismu? Vědec – praktik také například zjistil průměrnou výšku bláta v Čechách a tomu přizpůsobil své podešve. Sestrojil klimatizovaný klobouk. Objevil a vypočítal dvojpravidelné hranatice ve stereometrii. Zabýval se též přitažl a odtažl planet. Vytvořil originální soukromou češtinu přičemž při té své konbě a čujbě nahradil všechna i jen trochu převzatá slova českými výrazy vlastní produkce - např.: parabola = přeházka, hyperbola = nadházka. Vydal etický kodex o špatnotách a přistojnostech lidských. Kouzlem nechtěného bavil celé generace studentů. O památku prof. Hrona pečuje OSJH (Osvětový Spolek Jakuba Hrona) mající i divadelní sekci. Podrobněji na: <http://osjh.tripod.com>.

Hrob profesora Hrona se skrývá vlevo, těsně u hřbitovní zdi, mezi dvěma velkými stromy, přičemž náhrobní deska je až za nimi. Oproti náhrobkům jiných rodáků vyhlíží velmi skromně. To už je osud velikánů i zde v Častrově. Prof. Hron nás dodnes baví svými pošetilými kousky, ty však mohou i leckoho inspirovat k dalším myšlenkovým výbojům. Můžeme si jen přát, abychom i my někoho inspirovali – byť i jen svými pošetilostmi.

Častrov i Metánov jsem navštívil 19. června cestou ze Skeptikonu. A zrovna tam měli nástěnky zvoucí na druhý den

Správce kamenického městského muzea PhDr. Jan Novotný nám zpřístupnil pozůstalost prof. Hrona. Pohledte, jak doc. Zlatník a ing. Bloch v parku kamenického zámku soustředěně studují jeho originální matematicko-fyzikální spisy z roku 1895. Ty jsou však velmi těžko čitelné – pokud neumíte jeho novomluvu.

na představení Aktu Járy Cimrmana do sousední Žirovnice. Jak potěšitelné když syn otce nezapře a jeho odkaz rozvíjí!

PODIVNÍ NÁJEMNÍCI

Čeněk Zlatník

Esoterici a šarlatáni si pro své akce rádi pronajímají prostory veřejných škol v době mimo vyučování. Není to tak drahé a školní prostředí může dodat na věrohodnosti. Například „Duchovní univerzita Bytí“ Tomáše Pfeiffera takto spolupracuje asi s deseti mimopražskými školami. Společnost „Ezotera“ pořádá na školách v Praze a v Plzni pravidelné mezinárodní festivaly „Miluj svůj život“- bývají to rozsáhlé přednáškové akce spojené s prodejními výstavami.

Školám je dnes každá koruna z pronájmu dobrá. Zdá se tedy, že všichni jsou spokojeni. Až na nás, skeptiky. Nelíbí se nám dvojitá tvář výchovných institucí. Cožpak lze upřímně vychovávat mládež k racionalitě a zároveň podporovat matení veřejnosti, dokonce z hlouposti lidí finančně těžit? Bohužel býváme s těmito obavami osamoceni.

Uvádíme část naší sisyfovsky marné (zatím?) korespondence se školskými institucemi. První dopis jsme poslali do jedné z modřanských škol.

Paní
PaedDr. Dana Kotíková
ředitelka Základní školy
Rakovského 3136
143 00 Praha 4 - Modřany

V Praze dne 24. 9. 2004

*Vážená paní ředitelko,
jsme znepokojeni záměrem poskytnout učebny Vaší školy „mezinárodnímu esoterickému festivalu“ ve dnech 28.10.–30.10. 2004. Jeho program (viz webová stránka www.ezotera.cz, časopis Regenerace 2004/9 aj.) obsahuje propagaci nezákonně alternativní medicíny a dalších šarlatánských praktik, jako jsou astrologie, kartářství, numerologie a jiné. Taková vystoupení jsou ve zřejmém rozporu s požadavky*

na rozumovou výchovu mládeže ve veřejné škole.

Vážená paní ředitelko, obáváme se, že podporou „esoterického festivalu“ se dostane Vaše škola (a do jisté míry školství obecně) před veřejností i před žáky do nepříznivého světla. Přestože si uvědomujeme i ekonomický aspekt celé věci, naléhavě Vás žádáme, zvažte své rozhodnutí a odstupte od zamýšleného poskytnutí prostor školy šarlatánům. S úctou doc. RNDr. Čeněk Zlatník, CSc., předseda Českého klubu skeptiků Sisyfos

Odpověď paní ředitelky ze dne 10. října 2004:

*Vážený pane docente,
děkuji Vám za Vaše upozornění týkající se programové náplně „Mezinárodního esoterického festivalu“, který bude pořádán v prostorách naší školy ve dnech 28.10.-30.10.2004. Souhlasíme plně s Vaším názorem, že některé části programu nejsou v souladu s racionálním vědeckým pohledem na svět. Nicméně rozhodnutí padlo dávno před Vaším upozorněním a dané slovo je v tomto případě pro mne závazné.
Nemohu souhlasit však s vaším vyjádřením, že se jedná o nezákonně praktiky. Především se podobné metody v zásadě popularizují v mnohých časopisech, televizní stanice si zvou astrologie do svého vysílání, všude se to hemží horoskopy a dokonce i policejní sbor užíval jasnovidce k hledání unesených osob. Přímá podpora těchto metod šla svého času i z nejvyšších státních funkcí. Velmi se podivuji, že se nepodařilo intelektuální elitě tohoto národa prosadit ve sdělovacích prostředcích kritické stanovisko k těmto metodám, které by bylo trochu více slyšet. Skutečnost, že se však nejedná o nezákonnou činnost, jsem si ověřila i konzultací se svými právními poradci. V tomto případě bych od spolku Sisyfos čekala větší přesnost ve vyjadřování, protože se domnívám, že se*

jedná o spolek exaktně myslících osobností.

Intelektuální elita tohoto národa se nechala od politicko-ekonomických manipulátorů dokonce zatlačit tak daleko, že na zlepšení provozu škol skutečně potřebuje prostředky z této akce. Ujišťuji Vás, že budeme akci monitorovat a podle průběhu zvážíme v budoucnu ukončení další spolupráce.

Sympatizuji s Vaším úsilím vést společnost od racionality k exaktnímu myšlení. Bude to hodně těžká práce, protože většina lidí raději sní než uvažuje.

V úctě PaedDr. Dana Kotíková ředitelka školy

Na uvedený značně vstřícný dopis jsme obratem odpověděli. Objasnili jsme nedorozumění - potvrdili jsme, že nezákonnost se nevztahuje na veškeré esoterické praktiky, ale pouze na léčitelství. K dopisu jsme přiložili Zpravodaj SISYFOS 2004/1 se statí V.Vlčka „Zákony a léčitelství“. Odradit modřanskou školu od dalších pronájmů se nám přesto nepodařilo. V březnu 2005 se tu konal nový „mezinárodní esoterický festival“. Ten jsme pečlivě monitorovali – viz článek V.Noskové „Miluj svůj život a nakupuj“, Zpravodaj SISYFOS 2005/1. Napsali jsme nový dopis, tentokrát adresovaný nadřízenému školskému orgánu:

Úřad MČ Praha 12

Odbor školství, kultury a vzdělávání,

vedoucí: Ing. Marta Arazimová

Písková 25, 143 12 Praha 4

Praha, 31.března 2005

Vážená paní inženýrko,

obracíme se na Vás v záležitosti, s níž nemůžeme souhlasit, kdy veřejná škola pronajímá své prostory akcím neslučitelným s výchovným posláním školy. Pokusili jsme se o nápravu přímým jednáním s příslušnou školou, ale bezvýsledně.

V září 2004 jsme dopisem žádali paní PaedDr. Danu Kotíkovou, ředitelku Základní školy, Rakovského 3136 v Praze 4 - Modřanech, aby ustoupila od záměru poskytnout školní prostory pořadatelům 12. mezinárodního esoterického festivalu „Miluj svůj život“ (28.10.-30.10. 2004). Poukázali jsme na to, že festival propaguje šarlatánství (astrologii, kartářství, numerologii aj.), včetně praktik v ČR nezákonné alternativní medicíny.

Paní ředitelka ve své odpovědi vyslovila pochopení pro naše výhrady, avšak odmítla zrušit dříve uzavřenou smlouvu s pořadatelem. Zmínila též nezanedbatelný ekonomický přínos akce. Přestože se k ničemu nezavázala, věřili jsme na základě vstřícného dopisu, že další „esoterické festivaly“ na této škole již probíhat nebudou. Mýlili jsme se.

Ve dnech 17.3.-19.3. 2005 se uskutečnil na uvedené škole další, 13. mezinárodní esoterický festival. Rozhodli jsme se akci podrobněji zdokumentovat: dva naši členové se jí osobně zúčastnili.

Veřejnosti se tu nabízely přednášky a prodejní výstava. Přednášky v délce 90 -120 minut probíhaly paralelně v sedmi učebnách (nebo tělocvičnách), takže se jich za tři dny realizovalo více než 120 - viz přiložený program. Připusťme, že některé mohly podporovat zdravý životní styl, pohybové aktivity, mohly šířit poezii nebo neproblémové náboženské představy. Z názvů podstatné části přednášek je však zřejmé, že propagovaly alternativně-medicínskou terapii, přičemž přednášející většinou nejsou lékaři. Někteří jiní mají sice titul MUDr. (Vladimír Vogeltanz, Josef Hrušovský, Miroslav Pekárek), je však známo, a oni sami se tím netají, že opustili oblast vědecké medicíny. Výsměchem rozumu jsou přednášková témata týkající se astrologie, kartářství, grafologie, geopatogenních zón, práce s virguli, pozorování aury atd.

Ověřili jsme, že skladbě přednášek v podstatě odpovídala i skladba prodejní výstavy. Byly tu zastoupeny desítky subjektů (stánků). Některé, bylo jich poměrně málo, nabízely neproblémové zboží jako je koření, umělecké předměty, pamlsky. Z velké části se však nabízely prostředky alternativní medicíny - pomůcky, medikamenty, literatura a dokonce osobní „vyšetření“ či „energetické dobíjení“ na místě. Zaregistrovali jsme tu další dva známé lékaře, kteří opustili školní medicínu, přičemž opomněli vrátit diplom: „celostního lékaře“ MUDr. Josefa Jonáše (resp. stánek s jeho „zbožím“) a homeopata MUDr. Jana Miklána. Opět jsme se tu setkali se všudypřítomnými astrology, kartáři, prodejci čarodějných knih, virguli atd. Zvláště nás udivilo sebevědomé zastoupení dvou nebezpečných sekt - scientologů a „vesmírných lidí“ Ivo Bendy.

Vážená paní inženýrko, považujeme za neetické, když veřejná škola, v rozporu s posláním rozumové výchovy, takto zjevně podporuje iracionalitu a šarlatány. Žádáme Vás, abyste prodávajícího ulici zbavit se tradice „esoterických festivalů“. Budete-li potřebovat další informace, rádi je poskytneme.

Za Český klub skeptiků předseda doc.RNDr. Čeněk Zlatník, CSc.

Ze školského odboru při úřadu MČ v Praze 12, došla následující odpověď, adresovaná předsedovi:

Vážený pane,

Vaše upozornění jsme obdrželi spolu s dalším upozorněním Bc. Martina Herzána z občanského sdružení Evropská unie pro lidská práva, až po termínu avízované akce. Jak jistě sám uznáte, je velmi obtížné nyní podnikat nějaká „další opatření“. Pomineme-li teoretickou možnost zakázat pořádání takové nasmlouvané akce, máme tím na mysli zjištění skutečného obsahu konané akce, zdokumentovat nevhodnost zvoleného místa konání a prověřit skutečný zájem veřejnosti, včetně samotné účasti školní mládeže.

Rádi bychom Vás však informovali o tom, že tato akce se konala v období jarních prázdnin, proto neměla vliv na výchovné poslání školy. Příspěvková organizace Základní škola, Praha 4, Rakovského 3136 jako samostatný právní subjekt skutečně uvolněné prostory pronajímá za účelem finančního zisku a uvedená akce se ve škole konala již v minulých letech, jak jsme zjistili na následném jednání s paní ředitelkou této školy. Za tu dobu jsme nezaznamenali od rodičů jedinou stížnost, nebo, že by škola nutila žáky k účasti na akci, případně je dokonce v rámci učení esotericky vzdělávala. Stejně tak nikdy žádný z orgánů naší městské části neprošetřoval stížnosti našich občanů na pořádání tohoto festivalu. Jsme přesvědčeni, že naši pedagogové dokážou svým žákům vysvětlit danou problematiku stejně jako, že rodiče své děti vychovávají v duchu etických, morálních a platných vědecko-technických zásad. Na následném jednání jsme paní ředitelce základní školy doporučili, aby velmi pečlivě zvážila vhodnost poskytování prostor v základní škole. Děkujeme za upozornění.

S pozdravem Ing.Marta Arazimová vedoucí odboru školství, kultury a vzdělávání

Příští festival „Miluj svůj život“ má probíhat v areálu VOŠ a SPŠE v Plzni, Koterovská 85 ve dnech 27.10.- 29.10. 2005. Podrobnosti lze najít na adrese www.ezotera.cz.

Klub SISYFOS bude i nadále sledovat esoterické akce na školách a obracet se v této záležitosti na školské instituce i na veřejnost.

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY MUSEJÍ PLATIT ANTROPOSOFICKOU MEDICÍNU

(hrozí nový spor o úhradu alternativních postupů při léčení)

Z internetových stránek německých skeptiků (GWUP) vybral a přeložil Milan Urban

Sporné učení Rudolfa Steinera je opět v centru pozornosti. Antroposofické přípravky ze jmelí musejí být podle soudního rozhodnutí za určitých okolností zdravotními pojišťovnami hrazeny.

Reforma zdravotnictví, jejímž smyslem kromě jiného je spravedlivě rozdělit nedostačující prostředky a využívat je na smysluplné aplikace, je stále více podkopávána. Nyní např. podle agentury „dpa“ rozhodl soud v Düsseldorfu, že náklady za antroposofické přípravky ze jmelí musí zdravotní pojišťovna zaplatit. Pojišťovna, které se rozhodnutí týkalo, byla žalována pacientkou, trpící rakovinou, protože ji tato pojišťovna nechtěla zaplatit přípravky ze jmelí, zhotovované podle antroposofických zásad. Své rozhodnutí opírala pojišťovna o vyjádření komise, svolané za účelem posouzení nároků pacientky. Komise rozhodla, že nárok na úhradu je v případě, že zvolená léčba patří mezi standardní terapie a léčba přípravky ze jmelí mezi ně nepatří. Pojišťovna dále argumentovala, že tyto přípravky se platí pouze při pokročilém stadiu nemoci. V tomto ohledu rozhodl soud tak, že argument uznal u rostlinných přípravků, ale ne u antroposofických přípravků ze jmelí.

Ty musejí být placeny v celém průběhu nemoci.

Stoupenci učení Rudolfa Steinera věří, že člověk sestává ze čtyř těl: fyzického, éterického, astrálního těla a těla „já“. Porušení rovnováhy mezi těmito čtyřmi těly je prý příčinou nemoci. Použití jmelí je s ohledem na tuto víru zdůvodňováno jinak než je tomu v medicíně školní. Byliny, používané antroposofy v přípravcích, se pěstují při využití specializovaných zemědělských postupů, jejichž základem je komplikovaná směsice pouček z kosmologie a z učení o karmě.

Na léčbu samotnou s využitím jmelí jsou názory různé. Je nutné rozlišovat mezi lékařsky doloženými účinky rostliny a tím, jak ji používají Steinerovi učedníci. Výtažek ze jmelí sice povzbuzuje obranné buňky, podstatou kritiky je však ideologická nadstavba, kterou antroposofové používají při léčení rakoviny. Podle kritiků je rovněž doložitelné, že použití přípravků ze jmelí může naopak rakovinné onemocnění zhoršit. Organizace „Warentest“ došla ve své příručce „Alternativní medicína“ (v originále „Die andere Medizin“) k závěru, že antroposofickou diagnostiku a přípravky ze jmelí nelze při léčbě rakoviny doporučit.

VÍRA JE PŘIROZENÁ

fejeton

Věra Nosková

Využít lidské potřeby věřit někomu, něčemu, vyvolat víru a naplnit ji ideologií, mýtem, razantním tvrzením, plíživou demagogií je snad nejučinnější nástroj vládnutí, ovládnutí, vlivu na chování lidských skupin i celých společností. Všichni demagogové, náboženské texty a jejich vykladači, představitelé sekt, totalitní diktátoři a jejich poskoci vyžadují víru, dovolávají se jí a nevěřící trestají.

Nahlédne-li skeptik a pochybovač, člověk přemýšlivý a myšlenkově nezávislý do tohoto světa plného manipulací, vábení, cukru a biče, lži a falše bývá často znechucen. A to v dobách ještě docela nedávných musel každý z nás v těchto kalných vodách žít, chtělo se na nás víru alespoň předstírat a demonstrovat tak svou poddajnost, ochotu připojit se ke všudypřítomné lži.

Jako by toho nebylo málo v politice a náboženství, v některých pochybných médiích a navíc v nenásilné ale vlezlé reklamě, naši víru velmi „potřebují“ také novodobí šarlatáni, obchodníci s výrobky, preparáty a schopnostmi, které „věda nezná“, vyžadují ji léčitelé, pyramidologové, energetičtí nabíječi, jasnovidci od kartárek přes numerology až po astrology.

Esoterický byznys je pestrý, pro leckoho docela lákavý, operuje se slovy duchovno, láska, vyšší vědomí, takže se zdá, že je tu konečně někdo, kdo nabízí to pravé. Musíte ale mocně věřit ve schopnosti těchto shůry obdařených laiků. A musí vám jaksí uniknout, že k tomu, aby se člověk začal prezentovat a chovat například jako léčitel, stačí jisté osobní nastavení – bezostyšnost, drzost, naivita nebo cynismus, úmyslná ignorance výsledků výzkumu a moderní lékařské vědy, popírání přírodních zákonů a představa o vlastní vyjímcečnosti, někdy vyšinutost.

Nevíra jako životní postoj nemusí být rmutná, oklešťující bohatost prožívání, snese se dobře i s tou všemi vzývanou a tak málo žitou láskou, radostí. Navíc nebývá ve střehu a neomylná vždy, člověk se občas nechá podvést prodavačkou, falešným žebrákem, vykutáleným politikem, optickým klamem, co na tom. Je ale žádoucí aby naše pochyby a nevíra nebyly zkonstatnělým, škarohlídkým postojem ke světu, ale měly dynamiku, opíraly se o zvědavost a hlad po informacích a zážitcích, aby je provázela přemýšlivost a také občasná korektura vlastních názorů a postojů.

Potřeba víry je v lidské populaci většinová, je zřejmě přirozenější, víc naplňuje lidské potřeby po kotvení, opoře, rituálech, touhy po vyšším smyslu bytí, po zázracích, které zkratkou, bez našeho přičinění, změni přání ve skutečnost. Nevěřícím nezbyvá než to respektovat jako všechna nezvratná fakta. Navzdory tomu, že ostřeji než věřící vnímají, jak jsou tito především zprostředkovateli víry podvádění, zneužívání, matení, okrádání o svou identitu ba i soukromí, někdy dokonce v bojích o tu svou, jedinečnou, víru připraveni o život. Kež by věřící stejně tak tolerovali nevěřící. Jenže to asi nemohou. Pochybovači, skeptici, lidé nevěřící pro ně mohou být někdy zdrojem nejistoty, neboť pro ně může být znepokojující vkládat energii, čas a část své osobnosti do věření a přitom vidět, že lze žít uspokojivě, morálně a šťastně i bez víry v cokoli a kohokoli. Nemluvě o tom, že k čtenostem pochybovačů, nevěřících se často přidává tolerance, kterou věřící v cokoli a kohokoli oplývají méně, někdy vůbec.

Lidé chtějí věřit, svět chce být klamán. Přesto rozum, opatrná pochybovačná věda a potřeba nedat se napálit a zneužít si razí tunýlky tím bláznivým, nepoctivým světem a díky nim k nám proudí čerstvý vzduch.

VIMPERŠTÍ RADNÍ SE NABÍJEJÍ SPOLU S DRŮBEŽÍ

Věra Nosková

Experimentální pracoviště číslo 1, plastová 17ti metrová pyramida v podhůří Šumavy poblíž Vimperka je podle jejího majitele a tvůrce Anatolije Iaguijajeva živá a komunikativní bytost. Jehlan rozmlouvá s lidmi, radí jim, léčí je a poskytuje různé služby. Žene kukuřici do třímetrové výše a jak jinak, brousí žiletky. Je na čase za tyto služby inkasovat, ruku k peněžence klienta objekt ale zatím natáhnout neumí, od toho má svého stavitele, Rusa s izrael-ským pasem. „Ve vesnici si na nás ukazovali jako na bláznů. Ale život ukáže, kdo je magor a kdo ne. Pyramida otevírá nové pohledy na vědy jako fyzika, biologie, filozofie. Ona je živý tvor, je živější a chytřejší než člověk,“ říká tento pětadesátník.

Do objektu se vstupuje oranžově vymalovaným tunýlkem, kde se návštěvník setká s „patrony“ pyramidy, visí tu portréty tibetského dalajlámy, Václava Havla a Jeleny Petrovny Blavatské. Na dalším obrázku je sluncem zalitá tibetská hora Kailas, podle legendy prý je vlastně také pyramida. Jsou tu ale vystaveny také majitelovy živnos-tenské listy. Jeden ho opravňuje k podnikání s nemovitostmi, další umožňuje poradenskou činnost v oblasti spo-lečenských věd a rozvoje osobnosti. Jak pyramida pracuje, na jakém principu funguje se návštěvník nedozví, je to prý výrobní tajemství. Stavitel se přirovnává k firmě Mercedes, tam prý také neprozradí své výrobní tajemství. Přirovnávání se k světoznámým výrobcům, kteří si chrání své výrobní postupy před průmyslovou špionáží, je esoteriky oblíbený „argument“. V každém případě prý pyramida přenáší na živé tvory ve svém prostoru klid a podílí se na symbióze bakterií v těle, básní pan Anatolij.

Ta jeho, šumavská, je podle něj nyní jedinou „pracující“ pyramidou na světě. Například majitelé ruských pyramid, rozmístěných kolem Moskvy vlastní nefungující objekty, protože na rozdíl od našeho pyramidologa nemají požehnání od „tibetských učitelů“. Svou firmu nazval Mozdok, podle stejnojmenného města v kavkazské severní Osetiji, kde se narodil. Žil ale také tři roky v Mongolsku. Pracoval tam jako stavař a obcoval údajně s tamními lámy – tvrdil autorce tohoto článku před třemi lety. Toto tvrzení jak se zdá časem přehodnotil a začal hovořit rovnou o tibetských lámech, kteří si ho jaksí vybrali za svého žáka. Jak se o jeho vyvolenosti dozvěděli je opět tajné. Tajné je i to, proč tento jurodivec cestoval po naší zemi se skleněnou koulí a hledal vhodné místo pro stavbu pyramidy. Co mu skleněná koule sdělovala? „Na to se neptejte,“ odpovídá. Tibetští učitelé ho tehdy nasměrovali do České republiky s příkazem postavit v „čisté zemi“ pyramidu a to navzdory ekologům a mnoha organizacím včetně Sisyfos, kteří bojovali o to, čistou krajinu od monstra uchránit. Díky některým lidem na místních úřadech Rus zvítězil a pyramida, vyšší než okolní stromy v čistých lesích stojí.

Potud portrét bizarního, ne příliš přátelského „vyvolence“.

Do špičky pyramidy se vystoupá po dřevěných schodech. Najdeme tu dvě židle připravené pro meditující, na stolku je připravený papír s textem mantry: „Om, mani padme, hum“, která se má 12 x zopakovat. Medituje se také ale v přízemí, v posuvném dřevěném sarkofágu. O místě v němž se dovolí návštěvníkovi medítovat rozho-duje majitel pyramidy a to podle zájemcova horoskopu. Pod sarkofágem i pod lehátko v dalších patrech jsou umístěny malé skleněné pyramidy, naplněné „živou“ vodou, jejíž příprava je opět zdejším výrobním tajemstvím.

Kousek od pyramidy jsou pařeniště, kde tento muž pěstuje rostliny, které si nechal naklícit v pyramidě. Upro-střed lesní louky chová take ovce, perličky a slepice. S pyramidou „komunikují“ zatím jen místní obyvatelé, především ti, kteří se podíleli na stavbě objektu, včetně zaslouživších se úředníků, jezdí si sem zmeditovat přá-telé správce této plastové „bytosti“. Zatím si směli s pyramidou poklábovat zdarma, ale Iguili-aev počítá s tím, že bude meditace v pyramidě prodávat za pár tisíc. Několik místních tvrdí, že je monstrem vyléčilo.

Žák lámů uprostřed vznešených duchovních řečí nepřestává myslet na své podnikání. Návštěvníkům rozdává propagační leták. Tvrdí se v něm mimo jiné, že nastává Nová Epocha selekce Dobra a Zla. Blábol nelze zdravým rozumem pochopit, ale vypadá vznešeně. Vysvětluje se zde také, jak byla stavba, která pohltila 7 milionů korun financována. 5 milionů stavitel získal prodejem bytu v Izraeli, zbytek a náklady na životní potřeby pyramidální-ho nadšence a jeho manželky a dcery platí utajený německý podnikatel.

ČKS Sisyfos, udělil loni tomuto muži a dvěma úředníkům (Ivanu Prokopovi z Okresního úřadu Prachatice a Václavu Koksteinovi z Městského úřadu Vimperk), kteří stavbu povolili, Bludny balvan.

Další (sedmimetrová) pyramida u domku na samotě poblíž Čáslavi už dosloužila. Jistý muž, původně elektrikář v ní pořádal jakési uzdravovací seance. Na svých internetových stránkách oznamoval, že ho k postavení pyramidy vybídl Stvořitel. Původně prý chtěl svého oblíbence s dalšími věrnými evakuovat na Jupiter, ale evakuace se nezdařila. Tento důchodce se chlubil, že kromě Stvořitele komunikuje také se zesnulou princeznou Dianou.

Stavitel svou pyramidu i domek už opustil, přestěhoval se. Prý proto, že pyramida přestala fungovat. Proč? „Diana ji už nemá ve své moci,“ říká Stvořitelův prostředník.

Možná ani psychiatři nevědí, kde končí takzvaná duchovnost se vši tou esoterickou výbavou, a kde začíná du-ševní choroba. Mluvívá se o hraničních osobnostech, akcentovaných osobách. Někoho svými výstředními před-stavami baví, jiného fascinují, další otravují. Psychiatr se do jejich blízkosti většinou nedostane. A skeptik jen žasne nad tím, kolik lidí se na toto komické, bláznivé „tajemno“ nachytá.

Použity informace z tisku. (Pátek Lidových novin)

Bude pyramida nabíjet a vyladřovat a hlavně vydělávat peníze? Přijde si místní finanční úřad na své?

KREACIONISMUS V ČR

Jiří Heřt

Naše dříve vědymilovná a ateistická společnost donedávna vůbec nepochybovala o tom, jak probíhá evoluce a jak vznikl člověk. Darwinovu koncepci snad nikdo nechápal jen jako domněnku, hypotézu a dokonce už ani jako „pouhou“ teorii. Byla přijímána jako faktum. Pro všechny přírodovědce na světě se stala evoluční teorie jedním ze základních pilířů vědy, a každý z nich věděl, že „v biologii nic nemá smysl, leč z hlediska evoluce“, jak prohlásil jeden z největších evolucionistů Dobzhanski. Zprávy o kreacionistech, kteří tvrdošjně odmítají uznat správnost Darwinovy teorie a dokonce i existenci evoluce a kteří usilují o zavedení kreacionistické výuky do škol, které do Evropy zalévaly z konzervativní Ameriky, byly přijímány jako směšný a vymírající anachronismus.

Jenže doba se změnila a po revoluci nás zasáhla vlna postmodernismu s Feyereabendovým heslem „všechno je možné“ (anything goes) v čele, a spolu s nejrozmanitějšími pseudovědami se u nás ujala i seménka antidarwinismu a kreacionismu. Trochu kuriózní bylo, že vedle Jehovistů, kteří masivně šířili svými brožurkami fundamentalistický biblický kreacionismus, to byli někteří prof. Neubauerem zmámení přírodovědci a časopis Vesmír, který se stal – naštěstí dočasně – tribunou relativismu a moderního, „vědeckého“ antidarwinismu. Objevila se „progresivní“ nakladatelství, která vydala základní publikace moderních kreacionistů, P.Johnsona (Spor o Darwinu) a M.Behea (Darwinova černá skříňka), propagujícího „Intelligent design“. V letošním roce přibýly i „Ikony evoluce“ J.Wellse. Dočasnou korunou této evoluce kreacionismu v České republice bude jistě celosvětový kongres kreacionistů za přítomnosti výše uvedených autorů, který se bude konat na podzim letošního roku v Praze.

Nejzajímavějším recentním antidarwinistickým příspěvkem je však poslední dvojčíslo 65/66 společensko-kulturní revue Prostor, které je věnováno tématu Stvoření versus evoluce. Nejde, jak by se mohlo zdát, o dialog zastánců a odpůrců darwinismu, ale o jednostrannou snůšku výhrad proti darwinistické koncepci a o obhajobu zásahu Stvořitele. Editorům revue se sice podařilo získat řadu autorů zvučných jmen, ale jakousi náhodou jen osob věřících v roli Stvořitele, ale ani jednoho z našich čelných biologů – evolucionistů. Kniha je nejen téměř kompletním souborem všemožných, naivních i sofistických, obsoletních i recentních pseudovědeckých argumentů, ale hlavně poskytuje obraz naší dnes už bohatě členité a mohutné antievoluční, v podstatě protivědecké fronty. Dojem z knihy je jednoznačný. Skeptik se sice může vedle smutného a varovného poučení trochu i pobavit – knihu vřele jako náhražku Dikobrazu doporučuji – , ale zvědavý, avšak málo vzdělaný občan bohužel může brát názory autorů vážně a může jim i uvěřit. Ale konec úvodu a dejme slovo alespoň některým z široké palety autorů.

Podle šéfredaktora M.Hanuše by měla diskuse v revue objasnit, zda je „darwinovská představa evoluce plodem skutečného poznání nebo spíše projevem religiozity, tentokrát vědecké“. Náзор, že darwinisté nejsou motivováni touhou po poznání, vyjadřuje v úvodu svého textu i biolog-filozof St. Komárek: „Díváme-li se na darwinismus klasický i nový, je těžko se zbavit pocitu, že účelem vysvětlování původu živého světa na mechanických principech těch nejruznějších selekcí, mutací, sobeckých genů... je především snaha zbavit se krajně nepřijemného dalšího uvažování v případě, že by

evoluci řídila nějaká forma Prozřetelnosti“. Tak tomu podle Komárka asi je, protože „to, že některé skupiny mizejí a jiné prosperují..., se možná nezdá být až tak výrazem jejich „horší adaptace“ na měnící se životní podmínky a konkurence jiných (to je samozřejmě článek darwinistické víry, ale ověřit se to nedá), jako spíše kolísáním či vyhasnutím Stvořitelovy přízně“. E.P.Martin nemá o evoluci lepší mínění: „V posledních pokoleních je myšlenka o vzniku člověka pozvolným vývojem pevně vpečetěna, je uložena jako bigotní dogma“. Silnějšího kalibru jsou názory kybernetika a mystika E.Páleše. Inspirován „duchovním poznáním s použitím metod kybernetické statistiky“ vytvořil novou disciplínu, angelologii, podle níž byl svět vytvořen anděly. „Darwinismus bol len posledným v dlhom radě mýtov, ktoré od úsvitu dejin prinášajú tušenia odpovede na túto tému“. Pramenem jeho poznání jsou názory Capry, Grofa, Sheldrakea, Steinera i Neubauera. Podle antropologa Z.Krušiny Darwinismus zpochybňuje prokazatelná fakta a přímo „fatální ranou pro něj je naprostý nedostatek přechodných druhů“. Studnicí moudrosti jsou pro něj, jak jinak, opět Johnson, Shapiro, Behe a hlavně Steiner. Psycholožka Z.Mejzlíková se snaží „bitevní pole“ zklidnit, ale domnívá se, že „hermeneutický přístup i empirické výsledky například z kvantové fyziky vyklánějí sebevědomé pozice scientistů k adekvátnější sebereflexi... Objektivita vědeckého zkoumání se ukázala být jen idealizující konstrukcí a nedosažitelným deziderátem“. Nové argumenty proti evoluční teorii odkryl matematik-filozof M.Král: „...genetické mutace... nemohou mít negentropický charakter. Mikroskopické míšení genů nemůže vytvořit vzestupnou šipku evoluční paměti... Evoluce života tedy nesporně existuje, je však emergentní, což znamená, že různé její kvalitativní odlišné hladiny nelze kauzálně vysvětlit jen z materiální skutečnosti... aniž bychom nevzali v úvahu vstup k tomu potřebné informace z numinózního jsouca“. Také lékař, genetik F. Novotný „poučen“ rozumuje: „Matematické počty pravděpodobnosti nepřipouštějí teorii samovolné evoluce života na naší Zemi“. Podle P. Kábrta, publicisty „Není žádná náhoda, že velké prolévání lidské krve ve 20. století časově harmonuje s rozšířením evoluční pohádky ve společnosti. Tvůrci gulagů, koncentráků a plynových komor měli už v té době virus Darwinovy fantazie pevně inkubován ve svých mozcích... Darwinova pohádka, ten chaotický, sto padesát let se měnící slepenec protichůdných teorií, fantazií, kupy omylů, podvodů, životních tragédií a sektářského hašteření, je dnes součástí životního pohledu mohla lidí“. Filozof a nakladatel J.Hlaváček chce spojit neslučitelné a domnívá se, že „současné rosenkruciánské kosmokoncepte představují velmi sofistické útvary spojující tradiční znalosti s vědeckými poznatky“. Podle dramaturga J.Šterna „Kreace versus evoluce se jeví jako planý spor, neboť jedno bez druhého nemůže nejen být, ale ani nemá smysl.“, a akceptuje antropický princip. Perlou je ovšem rozsáhlá stať prof. Z.Nebauera, kterou je nutno vychutnat in extenso. S darwinisty nesouhlasí, protože „podle jejich nauky spočívá vývoj především ve vyvíjení nových triků, lstí a klamů, bez ohledu na skutečnost a pravidla soutěže.“ „Evolucionsmus znamená jen návrat k mýtům“. Evoluční teorie je jen „nezdařený pokus Darwinova učení o reformaci vědecké religiozity...“

Korektně ovšem nutno dodat, že revue obsahuje i dva krátké skromně psané racionální příspěvky (J.Grygar a kupodivu ka-

tolický duchovní M.Fiala), zastávající se Darwina. To ovšem „napravuje“ závěrečná kapitola, shrnující výsledky ankety u „náhodně“ vybraných osob, odpovídajících na dotaz: Máte rádi Darwina? Snad není překvapením, že téměř nikdo z dotázaných neodpověděl pozitivně. Komu k dokonalé informaci o evoluci nestačí text revue, tomu redakce doporučuje seznam základní literatury. Marně byste ale hledali Darwina, Dawkinse, Ridleyovu nebo jinou učebnici evoluční biologie, avšak kreacionistických autorů tam najdete přehršel.

ediční poznámka:

V České republice je plánován v tomto roce první kongres

vědců, kteří oponují evoluční teorii a darwinismu: „Darwin a design: Výzva pro vědu 21. století“. Bude se konat 22. října (sobota) v Kongresovém centru Praha, stanice metra C : Vyšehrad od 8:30 do 19:30. Žádáme zastánce darwinismu z řad Českého klubu skeptiků, aby se této obskurní akce zúčastnili a vnesli do diskuze na tomto kongresu přesvědčivé argumenty a zdravý rozum. Prosíme, přihlašte se na adrese v tiráži Zpravodaje Sisyfos, domluvíme podrobnosti, zaplatíme také za skeptické účastníky kongresu registrační poplatek. Program bude v anglickém jazyce ale bude překládán do češtiny (na registračním webu se dají rezervovat sluchátka). Více na www.darwinanddesign.org

Z DRUHÉHO BŘEHU

ZAŽALUJE RUSKÁ ASTROLOŽKA NASA?

Na moskevský městský soud byla doručena unikátní žaloba. Astroložka Marina Bajová se domnívá, že americká kosmická agentura NASA omezuje její práva. Ve svém moskevském bytě se připravuje na soud kvůli události, ke které dojde ve vzdálenosti 430 milionů kilometrů od Země.

4. 7. 2005 se oddělí od americké kosmické sondy Deep Impact (start 12. 1. 2005) měděný projektil, který se řízeně srazí s kometou Tempel 1 a vyhloubí na povrchu jejího jádra kráter o velikosti fotbalového hřiště. V USA to bude chápáno jako kosmický pozdrav ke Dni nezávislosti, ve vesmíru pak provedou vědci na dálku spektrální analýzu vyvrženého materiálu s cílem pochopit nejen stavbu komety, ale i podmínky, které panovaly v době vzniku naší planetární soustavy.

Astroložka Marina Bajová je přesvědčena, že představitelé NASA dostatečně důvěryhodně neprokázali, že při srážce nebude kometa zničena či nebude změněna její dráha tak, aby nenastala srážka se Zemí. V důsledku těchto obav Marinu silně rozbolela hlava a nemůže spát. Její morální újma je ještě znásobena faktem, že kometa Tempel 1 je jí velice drahá. S touto kometou údajně začal romantický vztah jejího „děduška i babušky“. Marina Bajová říká: „V době občanské války byl můj dědeček komisařem Sergeje Budonného. Byl to velice vzdělaný člověk, byl to inženýr. Jednou, když se potkali, ukázal mu tuto kometu a prohlásil o ní, že se objevuje vždy v určitém čase. Od té doby se vždy po 66 měsících odehrála v naší rodině nějaká důležitá událost.“

Avšak v celé této historce je jedna vážná nepřesnost. V letech občanské války tuto kometu nikdo na celém světě nepozoroval. Po svém objevu v roce 1867 se na dobu 93 let „ztratila“. Na své dráze kolem Slunce se totiž v roce 1881 přiblížila k Jupiteru, čímž došlo ke změně její dráhy. Další přiblížení této komety k Jupiteru nastala v letech 1941 a 1953.

Advokát Alexander Moločov prohlásil: „Smysl kosmického práva, které bylo v tomto případě evidentně porušeno, je v tom, že jakékoliv akce v kosmickém prostoru je nutno odsouhlasit se všemi účastníky dohody o kosmickém právu. Podle našich informací tuto misi NASA nekonzultovala s kompetentními státními orgány Ruska, ani s Ruskou kosmickou agenturou.“

Ruští vědci v projektu NASA žádný problém nevidí. Pouze v případě, že by byly použity k bombardování komety klasické bomby, bylo by to asi neetické. V žádném případě však Zemi nijaké nebezpečí nehrozí. Žalobkyně požaduje na NASA finanční kompenzaci za morální újmu v hodnotě 267 milionů dolarů (což je přibližně cena celého projektu Deep Impact).

Pokud Marina Bajová neuspěje u ruských soudů, je připravena bojovat s NASA i v USA.

Zdroj: spacenews.ru Převzato: Hvězdárna Valašské Meziříčí

POD VLIVEM HVĚZD

(převzato z MfDnes 30. 6. 2005 Názory - strana 7)

Monika Elšíková

Planeta Saturn, která právě úřaduje ve vodním znamení Raka, znamená pro mnoho lidí nutnost řešit základní životní otázky. Otázky bydlení, budování domovů, rozchodů a rozvodů. Alespoň to říkají nejlepší čeští astrologové a realita jim dává za pravdu. Co je postavené na pevných základech, prý vydrží, ostatní má být smeteno. Přestože se řada takzvaně racionálních jedinců brání něčemu tak šarlatánskému, jako je čtení z hvězd, každý může vidět ve svém okolí, jak vztahy mezi partnery procházejí změnami. V rádiu prý dokonce hlásili jako zprávu dne rozvod osmdesátiletých stařečků, kteří po společně strávených šedesáti letech dospěli k názoru, že si musí rozdělit majetek, protože k sobě cítí „nepřekonatelný odpor“. Astrologie je královská věda a vždycky byla. Když může měsíc pohnout přílivem, proč by nemohl působit také na něco tak slabého a nedokonalého, jako je lidská bytost. Komunistická ideologie sice byla s astrologií a jinými ezoterickými vědami v křížku, to ale ještě neznamená, že po právu. Bohužel většina žáků odchovaných socialistickým školstvím stále ještě věří teorii černobílého světa vyměřeného mantinely Jirásek-Mičurin-Darwin. Ačkoliv řada rozumně myslících lidí, pokud by přišlo na lámání chleba, by asi těžko trvala na tom, že jezuité jsou ďáblové a člověk je původem z opice, protože žádná vyšší moc neexistuje. Dokonce i strohý jazyk právních smluv nás udivuje formulací „z vyšší moci“. Věk Vodnáře, kterým jsme uvítali nové milénium, nás zaskočil afinitou k nevědomí, pocitům a svobodě. Kdekdto dnes řeší, jak si postavit byt, aby byl v souladu s tradičním čínským učením feng-šuej, případně kdy počít dítě podle lunárního kalendáře. Přestože se na tomto poli pohybuje množství bláznů a podvodníků, není od věci si připomenout, že podobné znalosti usnadňují život lidem již několik tisíc let. Astrologie prý vznikla dříve než medicína... Není moudré odhazovat zkušenosti předků, pokud nemáme nic, čím bychom je mohli nahradit. Moderní člověk sice vyměnil rozhršení od kněze za pilulky štěstí či seanci na psychoanalytickém lehátku, ale šťastný proto určitě víc není. Astrologie, homeopatie, psychoanalýza, feng-šuej i tarotové karty otevírají člověku pohled do jeho duše. Díky nim si může pomoci uvědomit, kdo je a co je jeho životním cílem. I když se mu nepodaří dojít až na konec, má alespoň mapu a ví, jak hledat cestu. Tradiční církve mají někdy tendenci brát tyto věci na lehkou váhu, případně je i zesměšňovat. Zapomínají přitom na to, že ne každý je připraven podřídít se hromadnému prožívání duchovních zážitků a že každá ces-

ta, která směřuje nahoru, je dobrá. Může se stát, že nevěřící člověk dospěje přes tarotové karty či astrologii až k Bohu. My, co věříme na příchod Saturnu do znamení ohnivého Lva v půlce července, se těšíme na to, jak se promění naše životy k lepšímu. Přísný Saturn bude pod vlivem Lva prý řešit už jen samé příjemné otázky. Ti ostatní, nevěřící, se můžou těšit na to, že snad konečně začne hezké počasí a budou prázdniny. K vodě by si s sebou mohli přibalit nějakou astrologickou příručku. Třeba by jim pomohla pochopit, proč se tak urputně brání kontaktu se svým podvědomím. Přerušovaný kontakt s podvědomím, absence snů a zablokovaná tvořivost jsou totiž - jak známo - příznaky začínajícího nezdraví lidského těla. Předpokládám, že zdraví chtějí být všichni; dokonce i členové spolku Sisyfos. *autorka je režisérka*

ASTROLOG BAUDYŠ SE ZASE SEKL

Převzato z www.baudys.cz.

V rubrice Astrolab se v předpovědi pro rok 2005 uvádí:

Česká republika:

V podzimních měsících lze očekávat zvýšenou popularitu hlavy státu a předsedy vlády. Stanislava Grosse jistě potěší naše předpověď, že se on a jeho vláda udrží dokonce do září. Ani poté ho však nečeká politický zánik. Nakolik se medvídkové koala naší politiky snaží udržet na nejvyšších větvích eukalyptovníku, Stanislava Grosse čeká pouhé slezení o jednu větvičku níže.

O prezidentovi naší země budeme nadále slyšet jenom v míře přiměřené jeho symbolické funkci, zásadní negativa ani pozitivita nejsou pro něho na obzoru. Pokračující úspěch ODS však můžeme vydedukovat z kariéře nadmíru příznivých astrologických vlivů, které jasně vidíme v horoskopu stínového ministra vnitra Ivana Langera. Podivný muž Vladimír Š. bude v roce 2005 žít v podivném Bruselu podivný rok; skrze problémy na všech frontách v září 2005 by mohl znovu objevit svoji lidskou tvář.

George W. Bush

Muži č.1 bohužel nemůžeme předpovědět ani snadný ani příjemný rok. Jeho kariéra bude v roce 2005 vysloveně rozkolísána. Mraky se budou od podzimu 2005 spolehlivě stahovat nad Bushovým viceprezidentem Dickem Cheneyem. Mezi podzimem 2005 a létem 2006 nelze vyloučit Cheneyho odstoupení z funkce ze zdravotních důvodů, přesněji řečeno kvůli kardio-vaskulárním těžkostem.

Atd, atd... Astrolab je všeználek. Selhala především zcela konkrétní předpověď o bývalém premiérovi Grossovi a s G. W. Bushem (prezident – otec) astrolog dále počítá jako s živým člověkem.

O prezidentovi naší země se jistě nedá říci, že by plnil jen symbolickou funkci. Jak poznáme, že podivný muž v podivném Bruselu našel svou lidskou tvář, a jak to že ji nemá, je snad vlkodlak? Ale to už se pouštíme na tenký led politiky, což skeptické stanoví rozumně zapovídají. Jiné je to s astrologem, který býval členem vlády.

-vii-

ZPRÁVY, INFORMACE, NÁPADY, NÁVRHY...

Skeptické organizace budou přijaty do rámce OSN

Začátkem června jsme dostali velice důležitou zprávu od prof. Kurze, zakladatele a emeritního předsedy CSICOPU, světové organizace skeptiků. Zdá se, že se významně zvýší možnost skeptických organizací ovlivňovat na nejvyšší úrovni vývoj společnosti směrem k racionalitě. Dopis prof. Kurze, adresovaný skeptikům, přikládáme v plném znění:

Drazí přátelé,

s radostí Vám oznamujeme, že naše Centrum výzkumu (Center of Inquiry transnational) bylo doporučeno k přiznání „Speciálního konzultativního statusu“ a k zařazení do rámce orgánů Organizace spojených národů jako nevládní organizace (Non-Governmental Organization).

Naše žádost, kterou jsme podali před dvěma léty, byla v minulém týdnu v New Yorku schválena příslušným výborem OSN, složeným ze zástupců 30 zemí, včetně delegátů z USA, a byla s kladným doporučením předána organizaci UNESCO, která musí přijetí ratifikovat. K tomu má dojít uprostřed července a předpokládáme, že se neobjeví žádné problémy.

Pokládáme to za velkou čest a umožní nám to zvýšit účinnost aktivit všech našich složek, CSICOP, CSH (humanitní organizace) a všech našich Center ve světě. Jak jsem se dozvěděl, členové komise OSN ocenili zaměření naší organizace na racionalitu, vědu a volnomyšlenkářství (free inquiry). Tato má informace je sice důvěrná, ale myslím, že byste už teď měli vědět, že každé z našich Center a přidružených organizací bude moci mít zastoupení u orgánů OSN.

Náš nový status nám umožní, abychom posílali delegáty na všechny konference, pořádané orgány OSN v New Yorku, Ženevě, Paříži, Vídni i jinde, podobně jako to činí většina jiných větších mezinárodních organizací. Také pro naše skeptické skupiny v Evropě, které se zatím marně snaží ovlivnit Evropskou komisi a Parlament, zejména v oblasti alternativní

medicíny, má naše nové zařazení značný význam.

ROZUM A ZÁKON = sekce ROZÁK

Léčitelství jako nezákonná, nebezpečná oblast šedé ekonomiky je v podivném společenském postavení. Léčitelé nemají práva ani povinnosti, před zákonem neexistují. Za jedinice obdařeného schopností léčit se může prohlásit kdokoli, včetně osob primitivních, nevzdělaných, agresivních, ziskových, sociopatů a podvodníků. Tito sebevědomí laici bez patřičného vzdělání zmatečně, nesmyslně a bez kontroly odborníků diagnostikují a „léčí“ zdravé, lehce i těžce nemocné, vybírají za svou obskurní činnost bez záruky a stvrzenky často tučné sumy, neplatí ze svých takto nabytých příjmů daně.

Společnost ani úřady nepociťují jako samozřejmé, že člověk poškozený léčitelem – psychicky, zdravotně či finančně podá trestní oznámení či žalobu na takovou osobu. Jsou známy případy, kdy bylo kolektivní trestní oznámení poškozených policií odloženo, neboť se léčitelé neprokázali „zlý úmysl“. Média jim občas věnují licho-tící pozornost, dělají jim reklamu. Lidé, které léčitel jakkoli poškodil se nemají na koho obrátit, cítí se bezradní, bezbranní, podvedení.

ROZÁK vzniká jako nová sekce Českého klubu skeptiků Sisyfos, která by chtěla pomáhat lidem poškozeným léčitelem. Jak?

1. Prioritní je osvěta. Členové chtějí formou spolupráce s médii varovat, upozorňovat na rizika, na odstrašující kauzy. Varovat před riskantními či naprosto podvodnými metodami léčení.

2. Důležitý je monitoring léčitelské scény.

3. Spolupráce s lékaři a právníky.

4. Psychologická pomoc obětem.

5. Chtěli bychom se s pomocí práva domáhat pro poškozené odškodnění, postihovat zvláště nebezpečné, bezostyšné léčitele, upozorňovat státní zástupce na konkrétní případy ve spolupráci s poškozenými.

6. Chtěli bychom se s nejrůznějšími odborníky zamýšlet nad tím, jak tento problém komplexně řešit.

Sekce je v přípravné fázi a její čtyři členky jsou si vědomy toho, že bez pomoci a podpory dalších členů Klubu Sisyfos nemusejí mít úspěch. Ostatně jeden pokus založit takovou společnost už byl před třemi roky učiněn, ale ztroskotal na nezájmu veřejnosti, která ale na druhé straně nebyla oslovena dost razantně. (Z této chyby vzešlo poučení.) Ozvali se především naštvání léčitelé, ventilovali svůj hněv a obavy z takové organizace (nazvané tehdy Lano) v časopisu ReGENERACE. Jejich odpor je pochopitelný a musíme s ním počítat. Jak by měla spolupráce s členy ROZÁK vypadat? Základem jsou bohaté a pravdivé informace. Prosíme čtenáře tohoto textu, aby nám psali o konkrétních a doložitelných případech poškození (zdravotního, finančního nebo psychického) lidmi, kteří se pokládají za léčitele. Důležité je, aby poškozený klient či pacient netrval na své na-prosté anonymitě. V opačném případě nelze proti léčiteli nic podniknout. Neznamená to, že bude tak říkající vláčen tiskem, ale měl by být ochoten vypovídat na policii, svědčit před soudem. Uvítáme především pomoc právníků a lékařů, ať už se stanou členy sekce nebo se s námi spojí při řešení jednotlivých kauz. Chtěli bychom v začátku rozšířit povědomí o existenci této organizace prostřednictvím médií, třeba i formou inzerátů.

Žádáme členy Sisyfos a sympatizanty tohoto klubu a prosíme občany, kterým takzvaní léčitelé jakkoli ublížili, aby posílali své návrhy, kauzy a nabídky spolupráce na rozak@centrum.cz.

-vn-

Členům SISYFA

Vážení členové ČKS Sisyfos: Roční členský příspěvek za rok 2005 činí 200,- Kč.

Při platbě složenkou nebo bankovním převodem (na účet číslo 9161329, kód banky 0800) uvádějte jako variabilní symbol své nové identifikační číslo. Jde o trojmístné číslo, které bude vždy uváděno na adresním štítku obálky Zpravodaje. Rodné číslo jako svoji identifikaci neuvádějte, odporuje to zákonu o ochraně osobních dat.

Prosíme, vyplňujte složenky či převodní lístky čitelně a hůlkovým písmem, aby při strojovém zpracování došlo k řádné identifikaci plátce. Složenku jsme přiložili k Zpravodaji 2005/1. Příspěvek lze rovněž platit v hotovosti při našich pravidelných přednáškách cyklu „Věda kontra iracionalita“.

Změny na webu Sisyfa

Miroslav Najman (nový webmaster)

V první polovině letošního roku došlo na webu Sisyfa (<http://www.sisyfos.cz>) k několika změnám. Byla zavedena rubrika „Přednášky v Kladně“ kde se v předstihu objevují aktuální pozvánky na kladenské přednášky našeho klubu. Dále byla zavedena služba „Novinky e-mailem“ - pokud se na webu objeví nová informace zásadního významu (nový článek, přednáška či jiná akce) jsou ti, kteří si službu přihlásili (návod na přihlášení je na stránkách), informováni o novém obsahu krátkým e-mailem. E-mailové adresy přihlášených nejsou používány pro jiné účely ani předávány jiným osobám. Proces přihlašování do „Novinek e-mailem“ zahrnuje i zpětný dotaz a potvrzení - tím je zajištěno, že nedojde ke zneužití adresy. Kromě těchto změn došlo k drobné úpravě vzhledu hlavní stránky a byla zajištěna včasná aktualizace informací na našem webu. Výbor si je vědom toho, že dosavadní struktura a hlavně statická verze stránek pomalu přestává vyhovovat požadavkům na komunikační médium našeho klubu. Není vyloučeno, že v budoucnu by mohl být web Sisyfa realizován

na platformě redakčního systému (ve spolupráci s některými našimi členy se připravuje testování minimálně dvou takových systémů), který by nabízel více možností jak těm, kteří do něj přispívají, tak čtenářům. V neposlední řadě by mohly být zautomatizovány některé funkce, které jsou doposud dělány ručně (např. „Novinky e-mailem“). Na druhé straně bychom neradi, aby stránky v budoucnu vypadaly příliš „instantně“ a byly k nerozeznání od řady jiných webů. Všechno chce svůj čas a nebylo by dobré takové změny uspěchat a publikovat na webu nějaký polotovar či rychlokvašku. Vás, čtenáře webu, prosím o spolupráci. Když narazíte na webu Sisyfa na nějakou nesrovnalost (překlep, chyba v odkazu atd.) budu Vám vděčný, když mě budete informovat. Protože jsem „nové koště“, prosím Vás též o toleranci - spoustu věcí se učím za pochodu.

Výzva členům Sisyfos

Prosíme členy ČKS Sisyfos o příspěvky do tohoto Zpravodaje. Nemusí být novinářsky bezchybné, projdou redakční úpravou. Zajímavé by byly zprávy z regionů, postřehy, návrhy na činnost Sisyfos, srozumitelné analýzy či názory odborníků sledujících podvodný výrobek nebo činnost, ale i překlady textů související s našimi zájmy a činnostmi. Články jsou skromně honorovány.

Přednášky cyklu Věda kontra iracionalita:

Konají se tradičně každou třetí středu v měsíci v budově Akademie věd na Národní třídě v Praze, a to v místnosti 206 od 17 hod. Po přednáškách následuje diskuze.

21. září: a) Skeptický kongres o homeopatii v Regensburgu - Prof. MUDr. Jiří Heřt, DrSc

b) Plenární schůze SISYFA

19. října: Jsme potomky Keltů? PhDr. Petr Juřina + RNDr. Jaroslav Mácha

16. listopadu: O hodnotách a poselství fyziky a vědy - Doc.RNDr. Josef Jelen, CSc. (FEL ČVUT Praha)

21. prosince: Mýty a pověry v léčbě obezity - Prof. MUDr. Jana Pařízková, DrSc. (Centrum diagnostiky a léčení otylosti, Endokrinologický ústav). K tématu dále vystoupí: primářka MUDr. M.Kunešová, CSc. (klinické aspekty), Dr. M. Wagenknecht (psychologické aspekty)

✳ Zpravodaj Sisyfos – neperiodický bulletin občanského sdružení SISYFOS – Českého klubu skeptiků, členu evropského sdružení ECSO (European Council of Skeptical Organisations) a světového sdružení CSICOP (Committee for the Scientific Investigation of the Claims of the Paranormal). Zapsán do evidence periodického tisku MKČR pod číslem MKČR E 11208

✳ Kontaktní adresa Českého klubu skeptiků:

Věra Nosková, U studánky 18, 170 00 Praha 7

e-mail: lano@centrum.cz

✳ Běžný účet u České spořitelny, Praha 2, číslo 9161329, kód banky 0800.

✳ Adresa na internetu: <http://www.sisyfos.cz>

✳ Zpravodaj Sisyfos, číslo 2/2005 – vyšlo v červenci 2005. Připravila Věra Nosková. Redakční rada: Věra Nosková, Petr Brodský, Čeněk Zlatník.

✳ Grafická úprava: Jiří Nosek, www.photomorgana.cz

✳ Tiskárna VS Praha- Pankrác, www.sweb.cz/vstisk

✳ Příspěvky do Zpravodaje Sisyfos posílejte na adresu: Věra Nosková, U studánky 18, Praha 7, 170 00. Lze je též zaslat i s diakritikou na e-mail: lano@centrum.cz